DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Kraków Nr 5 Maj 1947 r.

TREŚĆ

A. CZĘŚĆ URZĘDOWA

B. CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

CZĘŚĆ URZĘDOWA

Poz. 67

z dnia 10 grudnia 1946 r.

o obowiązku współpracy w zakresie nauczania w szkolnictwie zawodowym.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 8 z r. 1947 poz. 39)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 1 poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Obywatele polscy pracujący zawodowo obowiązani są w zakresie swoich kwalifikacji do współpracy w nauczaniu w szkolnictwie zawodowym, o ile na wniosek zgłoszony przez władze szkolne, właściwe dla szkół zawodowych, zostaną do tego wyznaczeni przez Zakład, w którym pracują, albo instytucję samorządu gospodarczego lub zawodowego w porozumieniu ze związkiem zawodowym pracowników.

Art. 2. Obowiązek, wskazany w art. 1 jest wypełniany tylko w miejscu stałego zamieszkania lub w miejscu położenia zakładu pracy osoby zainteresowanej w czasie zatrudnienia jej w zakładzie pracy w wymiarze nieprzekraczającym 6 godzin tygodniowo.

Władze szkolne uzgadniają dni i godziny lekcyjne z osobą powołaną oraz z zakładem pracy, w którym osoba ta jest zatrudniona.

Pracodawca nie może potrącić pracownikowi płacy za czas zużyty na wykonanie obowiązkowej pracy szkolnej.

Art. 3. Za pełnienie czynności nauczycielskich powołane osoby otrzymują od władz utrzymujących szkołę wynagrodzenie według stawek przewidzianych dla kwalifikowanych nauczycieli państwowych szkół zawodowych odpowiedniej kategorii.

Art. 4. W wypadku wyznaczenia osoby nieprzydatnej do pracy nauczycielskiej władzom szkolnym przysługuje prawo żądania od zakładu pracy, instytucji samorządu gospodarczego bądź zawodowego wyznaczenia innej odpowiedniej osoby.

Art. 5. Kto bez usprawiedliwionej przyczyny uchyla się od wyznaczenia kandydata do pracy nauczycielskiej w szkolnictwie zawodowym pomimo otrzymania zapotrzebowania, zgłoszonego przez władze szkolne, podlega karze grzywny do 30.000 zł.

Kto bez uzasadnionej przyczyny uchyla się od wykonania obowiązku nauczania określonego w art. 1, podlega karze grzywny do 10.000 zł.

Dla orzekania w tych sprawach powołana jest władza administracji ogólnej I instancji. Ściganie następuje na wniosek wałdzy uprawnionej w myś lart. 1 do zglaszania wniosku o współpracę.

Art. 6. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Oświaty w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 7. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje w ciągu pięciu lat od dnia wejścia. w życie.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

w/z Minister Oświaty:
Stanisław Trojanowski

Poz. 68

Odpis

OKÓLNIK NR. 6

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

z dnia 12 marca 1947 r. (Nr. I. Pers.-387/47)

w sprawie zaliczania okresu wojennego do wymiaru uposażenia nauczycieli

Ponieważ nie na całym obszarze objętym granicami Rzeczypospolitej z 1939 r. istniało centralnie kierowane tajne nauczanie i z uwagi na to, że rozporządzenie Ministra Oświaty z dnia 26. VI. 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 140) nie precyzuje pojęcia „zorganizowanego nauczania", powstały wątpliwości, co do stosowania § 4 lit. „a" powołanego wyżej rozporządzenia.

W związku z powyższym wyjaśniam, co następuje:

1. W odniesieniu do całego obszaru Rzeczypospolitej w granicach sprzed 1939 r. z wyjątkiem tzw. gen. gub., jeżeli tajne nauczanie odbywało się zespołowo t. zn. przez grupy nauczycieli pozostających ze sobą we wzajemnym porozumieniu, powinno być przez Komisje weryfikacyjne traktowane na równi ze zorganizowanym tajnym nauczaniem, a tym samym zaliczane do uposażenia w wymiarze podwójnym na podstawie § 4 lit. „a" powołanego na wstępie rozporządzenia.

2. Nauczanie w obozach jeńców, koncentracyjnych lub na przymusowych robotach w Niemczech, odbywane poza granicami sprzed 1939 r., podpada pod postanowienia § 2 ust. (2) powyższego rozporządzenia i jako takie podlega zaliczeniu przez Ministerstwo.

Minister Skrzeszewski

Otrzymują:
Kuratoira Okręgów Szkolnych

Poz. 69

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. I A-2727/47

Warszawa, dn. 1 4marca 1947 r.

Odciążenie urzędów gminnych czynnościami zleconymi

Prezydium Rady Ministrów okólnikiem Nr. 9 z dnia 6. II. 194 7r. w sprawie powyższej zwróciło się do władz centralnych z poleceniem ograniczenia używania urzędów gminnych do czynności niekoniecznych, zleconych — jak wielokrotnie zostało stwierdzone — nie tylko przez władze państwowe, ale nawet przez instytucje społeczne.

Do szczególnie uciążliwych czynności niekoniecznych należy między innymi posługiwanie się urzędami gminnymi, zamiast pocztą do wszelkich doręczeń i wezwań, zawiadomień itp. przez urzędy, sądy, oraz inne instytucje publiczene, a nawet organizacje społeczne, co w konsekwencji czyni z urzędu gminnego generalną ajencję doręczeń ,uniemożliwiając równocześnie normalne oddawanie się zajęciom właściwym, do jakich urzędy gminne są w pierwszym rzędzie powołane.

W związku z powyższym oraz w wykonaniu powołanego na wstępie okólnika Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo oświaty prosi o ile przypadki wyżej opisane miały w okręgu miejsce — o wydanie podległym urzędom, zakładom i instytucjom poleceń posługiwania się przy załatwianiu spraw w pierwszym rzędzie aparatem poczty, oraz ograniczenia korzystania z pomocy urzędw gminnych do przypadków zupełnie wyjątkowych zgodnie z postanowieniami art. 23—28 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym.

Dyrektor Departamentu
E. Kuroczko

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych

Poz. 70

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. I BR-1840/47

Warzawa, dn. 22 marca 1947 r.

Zasady opodatkowania w r. 1947 r. przedsiębiorstw państwowych oraz przedsiębiorstw i majątków pozostających pod zarządem państwowym.

Ministerstwo Oświaty przesyła do wiadomości i stosownego wykonania odpis okólnika nr 50 Ministerstwa Skarbu z dnia 1. III. 1947 r. (L. D. V. 1600/3/47) w sprawie zasad opodatkowania w r. 1947 przedsiębiorstw państwowych i majątków pozostających pod zarządem państwowym.
Załącznik

Dyrektor Departamentu
E. Kuroczko

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolynch, Państw. Szkoły Adak. i Wyższe Państw. Zakł. Wyd. Szkol.

Odpis

Ministerstwo Skarbu
L. D. V. 160/3/47

Warszawa, dn. 1 marca 1947 r.

OKÓLNIK 50

w/g numeracji Dep. V. Nr 38/47

Do
Izb Skarbowych i Urzędów Rewizyjnych

Zasady opodatkowania w r. 1947 r. przedsiębiorstw państwowych oraz przedsiębiorstw i majątków pozostających pod zarządem państwowym.

I. W związku z przepisami art. 2 ust. (3) dekretu z dnia 8 styszni 1946 r. o poadtku dochodowym w brzmieniu dekretu z dnia 28 stycznia 1947 r. o zmianie dekretu z dnia 8 stycznia 1947 r. o podatku dochodowym, Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że zgodnie z uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 25 lutego 1947 r. wyłączone zostały na rok podatkowy 1947 r. spod opodatkowania według przepisów działu IV dekretu o podatku dochodowym i pociągnięte do obowiązku podatkowego według przepisów działu II tego dekretu podległe dyrekcjom przemysłu miejscowego Ministerstwa Przemysłu przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym.

Wszystkie zatem pozostałe przedsiębiorstwa państwowe oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym podlegają obowiązkowi podtkowemu według przepisów działu IV, a to zgodnie z przepisami art 2 ust. (2) dekretu.

II. Powołaną uchwałą Komitetu Ekonomicznego ustalona została na rok podatkowy 1947 stopa podatkowa dla obliczania zaliczek na podatek dochodowy należnych od podatników podlegających obowiązkowi podatkowemu według przepisów działu IV w wysokości 25%.

W razie trudności ustalenia kwoty zysku (nadwyżki) na podstawie ksiąg należy przy obliczaniu zaliczek na podatek dochodowy według planów finansowo gospodarczych rocznych, bądź kwartalnych (planowanej nadwyżki), a w braku tych planów — na podstawie obrotu miesięcznego przy zastosowaniu normy zyskowności.

Prowizoryczne ustalenie wysokości miesięcznego zysku (nadwyżki) na podstawie planów finansowo-gospodarczych lub na podstawie obrotu nie wyłącza prawa do sprostowania zaliczki w trybie § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu

z dnia 20 stycznia 1946 r. w sprawie obowiązku wpłacania zaliczek na podatek dochodowy (Dz. U. R. P. Nr 5 poz. 50).

III. Jednocześnie Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, że zgodnie z wymienioną na wstępie uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 25 lutego 1947 r. przedsiębiorstwa państwowe oraz przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym, obowiązane są w roku 1947 do wnoszenia do urzędów rewizyjnych wpłat na Państwowy Fundusz Inwestycyjny w terminie płatności zaliczek na podatek dochodowy w wysokości:

1) równej wysokości zaliczki na podatek dochodowy, jeśli idzie o podatników podlegających opodatkowaniu według przepisów działu IV,

2) 25% dochodu będącego podstawą obliczenia zaliczki na podatek dochodowy, jeśli idzie o przedsiębiorstwa państwowe oraz o przedsiębiorstwa i majątki pozostające pod zarządem państwowym podlegające opodatkowaniu według przepisów działu II.

Wniesione do urzędów rewizyjnych wpłaty na Państwowy Fundusz Inwesytcyjny przekażą te urzędy niezwłocznie na rachunek Funduszu Inwestycyjnego w Banku Gospodarstwa Krajowego z podaniem sum oraz nazwy przedsiębiorstwa od którego wpłata pochodzi.

Nieuiszczone w terminie wpłaty na Państwowy Fundusz Inwestycyjny stają się zaległością i podlegają natychmiastowemu przymusowemu ściągnięciu przez urzędy rewizyjne w trybie egzekucji administracyjnej.

IV. W związku z podwyższeniem od dnia 1 stycznia 1947 r. stopy zaliczek na podatek dochodowy dla niektórych podatników podlegających opodatkowaniu według przepisów działu IV oraz biorąc pod uwagę okoliczność, że niektóre przedsiębiorstwa i majątki państwowe mogły obliczyć zaliczkę na miesiąc styczeń 1947 r. przy zastosowaniu przepisów działu II. Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 38 ust. 3 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 173) przesuwa do dnia 15 marca 1947 r. termin od którego należy pobierać dodatek za zwłokę od różnicy między kwotą zaliczki należnej według zasad niniejszego zarządzenia, a kwotą zaliczki dotychczas wypłaconej, pod warunkiem uiszczenia różnicy do wyżej wymienionego terminu (do dnia 15 marca 1947 r.).

Podsekretarz Stanu
(—) T. Dietrich

Poz. 71

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty

Warszawa, dnia 26 marca 1947 r.

Nr GM. Prez—3525/46

Jedno z Kuratoriów Okr. Szkoln. zwróciło się do Ministerstwa Oświaty z prośbą o udzieelnie informacji jak postąpić w wypadku, gdy petent mieszkający na terenie Niemiec prosi o wydanie dupilkatu świadectwa dojrzałości.

W związku z powyższym Ministerstwo wyjaśnia, iż nie ma podstawy prawnej do odmówienia wydania duplikatu takiego czy innego świadectwa, jeżeli zainteresowana władza szkolna posiada dowody w tej sprawie (księgi ocen, protokóły przeprowadzonych egzaminów itp.). Wszelkie korespondencje z osobami przebywającymi na terenie państw obcych winna odbywać się nie bezpośrednio, lecz poprzez nasze przedstawicielstwa zagranicą.

Zechcą Kuratoria O. S. zawiadomić o powyższym Inspektoraty Szkolne.

Dyrektor Gabinetu Ministra
Mgr. J. Barbag

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych

Poz. 72

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. VII. W. 351/47

Warszawa, d. 28 marca 1947 r.

W spr. Przewodnika wychowania spółdzielczego w szkole.

Wydział Społeczno-Wychowawczy Związku Rewizyjnego Spółdzielni R. P. począwszy od września 1946 r. wydaje miesięcznik p. t. „Przewodnik wychowania spółdzielczego w szkole".

Czasopismo to jest całkowicie poświęcone spółdzielczości uczniowskiej Ma na celu popularyzację założeń i metod wychowawczych ruchu spółdzielczego. Nadto ma stanowić pomoc w pracy opiekunów spółdzielni uczniowskich orientującą w założeniach ideowo-organizacyjnych, metodach prowadzenia spółdzielni i dorobku aktualnym ruchu spółdzielczego ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień spółdzielczości uczniowskiej.

Z uwagi na poważne wartości wymienionego czasopisma Ministerstwo Oświaty zaleca je do użytku opiekunów spółdzielni i wychowawców na terenie szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zawodowych i prosi Ob. Ob. Kuratorów o zwrócenie uwagi na jego wartość kierownictwom szkół wymienionych. „Przewodnik" wychodzi raz na miesiąc. Prenumeratę należy zgłaszać przekazem pocztowym do Związku Rewizyjnego Spółdzielni R. P. — Warszawa w ul. Kopernika 30. Administracja czasopism. Cena pojedynczego numeru zł. 10, rocznie za 10 numerów zł. 100.

w z. Dyrektora Departamentu
F. Borowiecki
Naczelnik Wydziału

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych

Poz. 73

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. I. Pers. 3932/47

Warszawa, d. 10 kwietnia 1947 r.

Odpis

Urlopy poselskie

W myśl postanowień art. 5 ustawy z dnia 22 września 1946 r. o Ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego (Dz. U. R. P. Nr. 48, poz. 274) funkcjonariusze państwowi i samorządowi — z wyjątkiem wymienionych w zdaniu drugim — otrzymują z chwilą wyboru na posła urlop na czas trwania mandatu poselskiego.

W związku z tym Ministerstwo Oświaty wyjaśnia co następuje:

a) urzędnik — z chwilą wyboru do ciała ustawodawczego — zostaje zwolniony zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 17. II. 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) na czas trwania mandatu od sprawowania urzędu z równoczesnym wstrzymaniem mu na cały ten czas uposażenia służbowego.

Za kierowników samodzielnych urzędów i innych instytucyj centralnych w rozumieniu cytowanego art. 5 ustawy o Ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego — należy uważać kierowników urzędów i instytucyj, podległych Prezesowi Rady Ministrów. Wobec czego Kuratorom Okręgów Szkolynch, Inspektorom Szkolnym oraz Kierownikom (Archiwów, Bibliotek, Instytutów, Muzeów) — z chwilą wyboru na posła niezależnie od zwolnienia od sprawowania urzędu — wstrzymuje się także uposażenie służbowe;

b) nauczyciel — z chwilą wyboru do ciała ustawodawczego — otrzymuje zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 873, 1933 r.) na czas trwania mandatu urlop bezpłatny.

Jednocześnie należy nadesłać imienny wykaz funkcjonariuszów (nauczycieli, urzędników, woźnych itp.) zatrudnionych w administracji szkolnej i w szkołach, wybranych na posłów, — uwzględniając w wykazie zajmowane stanowisko.

Dyrektor Departamentu
E. Kuroczko

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych

Poz. 74

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty Warszawa

ZARZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY

z dnia 10 kwietnia 1947 r. Nr. I. Pers.-3845/47)
w sprawie zawierania umów i wynagrodzenia pracowników pedagogicznych i administracyjnych na kursach kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli

Odpis

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4. 6. 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam w porozumieniu z Ministrem Skarbu, co następuje:

Par. 1.

Postanowienia zarządzenia niniejszego odnoszą się do pracowników pedagogicznych i administracyjnych zatrudnionych na kursach kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli, jak Państwowe Kursy Przygotowawcze, Wakacyjne i Zimowe Kursy dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych, Wakacyjne Kursy dla nauczycieli kwalifikowanych, Ośmiotygodniowe Kursy Wprowadzające w Zagadnienia Wychowania Przedszkolnego i Półtoraroczne Kursy dla Wychowawczyń Przedszkoli. Postanowienia zarządzenia niniejszego nie odnoszą się do personelu Wyższych Kursów Nauczycielskich.

Par. 2.

Kierownicy, nauczyciele i pracownicy administracyjni kursów kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli są zatrudniani wyłącznie na podstawie umowy.

Par. 3.

Umowę zawiera się zasadniczo na czas trwania kursu, jednakże gdy względy organizacyjne tego wymagają, można zawrzeć umowę na czas dłuższy.

Par. 4.

Umowy zawierają Kuratoria Okręgów Szkolnych. Do zawierania umów z nauczycielami i pracownikami administracyjnymi Kuratoria mogą upoważnić kierowników kursów.

Par. 5.

Nauczyciele zatrudnieni na kursach kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli otrzymują za każdą faktycznie odbytą godzinę nauczania wynagrodzenie w wysokości 100 złotych.

Par. 6.

Kierownicy kursów otrzymują:

a) za kierownictwo kursu — wynagrodzenie miesięczne równające się wynagrodzeniu za 12 faktycznie odbytych godzin nauki,

b) za odbyte faktycznie godziny nauki — wynagrodzenie określone w par. 5 niniejszego zarządzenia

Par. 7.

Pracownicy administracyjni kursu otrzymują wynagrodzenie miesięczne równające się wynagrodzeniu nauczycieli kursu za 10 godzin nauki.

Par. 8.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z ważnością od dnia 1 kwietnia 1947 r. Jednocześnie tracą moc obowiązującą:

a) zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 5 lipca 1945 r. (Nr. I. P-4298/45N) w sprawie wynagrodzenia wykładowców na wakacyjnych kursach pedagogicznych (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 2, poz. 61),

b) zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 21 lipca 1945 r. (Nr. II KN-431/45 N) w sprawie wynagrodzenia wykładowców na wakacyjnych kursach pedagogicznych (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 2, poz. 63).

Minister
podpis mp.

Nr. I. Pers-5388/47

Warszawa, d. 10 kwietnia 1947 r.

Powyższe zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 1 kwietnia 1947 r. Nr. I. Pers-3845/43) w sprawie zawierania umów i wynagrodzenia pracowników pedagogicznych i administracyjnych na kursach kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli przesyłam do wiadomości i stosowania.

Wydatki na wymienione wynagrodzenia należy pokyrwać z kredytów rzeczowych działu 3 rozdziału 4, par. 18 budżetu. Dodatkowe kredyty nie będą przyznane.

Dyrektor Departamentu
E. Kuroczko

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych.

Poz. 75

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty Warszawa

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY

z dnia 14 kwietnia 1947 r. Nr. I. Pers.1418/47)

W sprawie przekazania Kuratorom Okręgów Szkolnych kompetencji do zaliczenia wychowawczyniom przedszkoli do czasu ich służby niektórych okresów służby i pracy zawodowej.

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju Władz szkolnych w brzmieniu ustalonym art. 53 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 110/1934, poz. 976) zarządzam co następuje:

§ 1.

Przekazuję Kuratorom Okręgów Szkolnych odnośnie wychowawczyń przedszkoli kompetencje Ministra, przewidziane w art. 15, ust. 4, 6 i 9 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. Rz. P. Nr. 104/1932, poz. 873) w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 660), — do zaliczenia do czasu służby nauczycielskiej okresów służby nauczycielskiej przed przerwą, pracy nauczycielskiej kontraktowej przerywanej oraz pracy zawodowej, dającej kwalifikacje i doświadczenie, uzdalniające do służby nauczycielskiej.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 maja 1947 r. i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1948 r.

Minister
Skrzeczewski

Nr I. Pers.-4018/47

do wiadomości i wykonania

Dyrektor Departamentu
Kuroczko

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych.

Poz. 76

Ministerstwo Aprowizacji i Handlu
Departament Artykułów Przemysłowych
i Polityki Rozdzielnictwa
L. dz. IX—SO—30

Odpis z odpisu

Warszawa, dnia 8 marca 1947 r.

Do
Wszystkich Urzędów Wojewódzkich
Wydziału Aprowizacji i Handlu

Dotyczy zaopatrywania gmachów szkolnych w opał.

Nawiązując do naszych instrukcji opałowych z dnia 28. X. 1946 r. Nr. IX. OU—26230 punkt I lit. c, z dnia 30. XII. 46 r. Nr. IX—CU 3011 punkt 1 (zdanie przedostatnie) oraz z dnia 24. I. 1947 r. Nr. IX—CU—2577 (zdanie drugie) w sprawie zaopatrywania w opał gmachów szkolnych, niezależnie od rodzaju zakładu naukowego lub wychowawczego, Ministerstwo Aprowizacji i Handlu wyjaśnia, że w ramach akcji „Opał" winny być zaopatrywane w węgiel, brykiety i koks wszystkie szkoły powszechne, średnie, zawodowe, wyższe szkoły specjalne, zakłady kształcenia nauczycieli, zakłady wychowawcze, prewentoria, kolonie lecznicze stałe dla dzieci i młodzieży itp. zakłady i szkoły w charakterze publiczno-prawnym.

W związku z powyższym, na skutek zapytań

niektórych Wydziałów Aprowizacji i Handlu informujemy, że seminaria duchowne, szkoły rolnicze i leśnicze posiadają uprawnienia korzystania z zaopatrzenia w ramach akcji „Opał".

Naczelnik Wydziału
Artykułów Spożywczych i Opałowych
(—) **Goszczyński**

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. I. G. 4413/47.

Warszawa, dnia 24 marca 1947 r.

Spr.: zaopatrywanie w opał gmachów szkolnych.

Ministerstwo Oświaty podaje powyższe pismo do wiadomości i wykorzystania.

Naczelni Wydziału
(—) A. Łukasiewicz

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych
Szkoły Wyższe.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. Og. —14048/47.

Kraków, dnia 9 kwietnia 1947 r.

Kuratorium podaje do wiadomości i wykorzystania.

Kurator Okręgu Szkolnego
Wł. Gałecki

Otrzymują:
Dyrekcje wszystkich Państw. i Pryw. Szkół i Zakładów, oraz Inspektoraty Szkolne w Okręgu.

Poz. 77

Urząd Wojewódzki Krakowski
Wydział Odbudowy
L. Odb. K. III/1—47/48

Kraków, dnia 24 lutego 1947 r

Opłaty czynszowe za mieszkania w bud. państw.

Do
Starostwa Powiatowego w Białej, Bochni, Brzesku, Dąbrowie Tarnowskiej, Chrzanowie, Krakowie, Limanowej, Miechowie, Myślenicach, N. Sączu, N. Targu, Olkuszu, Tarnowie, Wadowicach, Żywcu.

Stosownie do tut. pisma z dn. 16. I. 1947 r. L. Odb. J. III/1—47/46. w sprawie jak podano w nagłówku, Urząd Wojewódzki — Wydźiał Odbudowy poleca przedkładać do dnia 5-go każdego następnego miesiąca wykazy opłat czynszowy za mieszkania służbowe w budynkach państwowych w/g podanego wzoru przy piśmie wyżej cytowanym, ze wszystkich budynków państwowych i administrowanych przez instytucje państwowe, znajdujących się na terenie tamt. powiatu. W związku z tym wszystkie instytucje państw, jak: Szkoły, Sądy, Urzędy Skarbowe itp. winny przedkładać właściwemu sobie Starostwu dowody wyżej wymienionych opłat.

Celem wprowadzenia ścisłej ewidencji przedmiotowych opłat należy założyć kartotekę od dn. 1. I. 1947 dla każdego budynku i jego lokatora.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. O. 8744/47.

Opłaty czynszowe za mieszkania w bud. państw.

Kraków, dnia 12 kwietnia 1947 r.

Kuratorium przesyła powyższe do wiadomości, zalecając jednocześnie przedkładanie do dnia 5 każdego następnego miesiąca wykazy opłat czynszowych za mieszkania służbowe i przydzielone w budynkach państwowych i przez Skarb Państwa administrowanych właściwym Starostwom Powiatowym (na obszarze Krakowa, Wydział Odbudowy Urzędu Wojewódzkiego), przy czym drugi drugi jednobrzmiący wykaz należy przesłać Kuratorium.

Otrzymują:
Inspektoraty Szkolne i Dyrekcje wszystkich typów szkół w Okręgu.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
Dr St. Białas

Poz. 78.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. O. OS. 13277/47.

Kraków, dnia 17 kwietnia 1947 r.

Kuratorium przesyła do wiadomości celem ścisłego przestrzegania wskazań zawartych w okólniku Nr. 7 Ministerstwa Oświaty z dn. 19 marca 1947 r. (P. I. Pers. 23SG/47) w sprawie przenoszenia nauczycieli na własną prośbę.

Treść okólnika należy podać nauczycielstwu do wiadomości celem ścisłego dostosowania się do zarządzenia Ministerstwa.

Do podań nauczycieli o przeniesienie winny być dołączone wyciągi z dokumentów służbowych i osobowych, potwierdzone przez Dyrekcje Szkół, względnie Kierownictwa szkół powsz. i Inspektoraty Szkolne.

Termin: Podania o przeniesienia należy przesłać do Kuratorium najpóźniej do 15 czerwca względnie do 15 grudnia.

Otrzymują:
Wydziały i Oddziały Kuratorium,
Inspektoraty Szkolne oraz Dyrekcje państw. szkół wszelkiego rodzaju w Okręgu.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
Dr St. Białas

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Warszawa

OKÓLNIK NR. 7

z dnia 19 marca 1947 r. (I. Pers. 2362/47)
w sprawie przenoszenia nauczycieli na własną prośbę.

Aby położyć kres samowolnemu przesiedlaniu się nauczycieli, Ministerstwo Oświaty przypomina, że przenoszenie się nauczycieli winno odbywać się **zgodnie z przepisem art. 51 pragmatyki nauczycielskiej.**

Niedopuszczalne jest przenoszenie się nauczycieli **na własną rękę bez uzyskania zgody władz szkolnych,** albo wbrew decyzji tychże władz, **porzucenie pracy w jednym miejscu i objęcie pracy w innym,** jak to się dzieje szczególniej na Ziemiach Odzyskanych.

Władze szkolne w każdym przypadku winny żądać od przyjmowanego nauczyciela **zezwolenia na przeniesienie** poprzedniej władzy.

Regulowanie ruchu służbowego musi mieć charakter przemyślany, zgodny z interesem całości szkolnictwa. Dzika wędrówka nauczycieli stwarza luki w personelu nauczycielskim na jednym terenie i przeładowanie na innym, wprowadzając całkowitą dezorganizację w pracy szkolnej.

Ministerstwo Oświaty zdecydowane jest stosować do nauczycieli, którzy samowolnie porzucą pracę w jednym miejscu, aby podjąć gdzie indziej drugą, **przepis art. 61 ust. ostatni** pragmatyki nauczycielskiej, a więc pozbawiać ich praw nabytych i traktować jak nowowstępujących do zawodu.

Nie znaczy to jednak, aby w ogóle uniemożliwić przesunięcia, np. na Ziemie Odzyskane, do miejscowości zdrowszych ze względu na stan zdrowia nauczyciela i najbliższej jego rodziny, do większych ośrodków ze względu na kształcenie dzieci lub własne dokształcanie się nauczyciela, przeniesienia jednego z małżonków nauczycieli w celu połączenia małżeństwa i prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego, przeniesienia nauczycieli starszych, ofiarnych w pracy, pozostających kilkanaście lat w jednej miejscowości do miejscowości stojącej na wyższym poziomie kulturalnym, oraz przeniesienie rozbitków wojennych, którzy utracili najbliższą rodzinę i chcą pracować w miejscowości, gdzie mają dalszą rodzinę.

Wszystkie przeniesienia mogą odbywać się zasadniczo **z końcem roku szkolnego,** względnie **wyjątkowo z końcem pierwszego półrocza.** W tym celu nauczyciele winni składać umotywowane podanie o przeniesienie najpóźniej **do dnia 31 maja względnie do dnia 30 listopada każdego roku.**

W związku z powyższym należy wydać stosowne zarządzenia Inspektorom Szkolnym i Dyrektorom Szkół, by ci powiadomili nauczycielstwo.

Dyrektor Departamentu
(—) **E. Kuroczko**

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych.

Poz. 79

Wojewoda Krakowski
L. B. G. I—20/88/47.

Kraków, dnia 26 marca 1947 r.

Prowadzenie rachunkowości czynszów dzierżawnych przez Urzędy Wojewódzkie

Odpis

Do
O. Ob. Starostów powiatowych
Do
Kuratorium Okręgu Szkolnego **w Krakowie**

Według instrukcji o prowadzeniu ewidencji należności i uiszczeń czynszów dzierżawnych od nieruchomości państwowych i przez Państwo administrowanych, nadesłanej zarządzeniem Ministerstwa Administracji Publicznej z dnia 5. II. 1947 r. L. dz. I. C. B. 909c/46 Wydziały Budżetowo-Gospodarcze Urzędów Wojewódzkich prowadzą szczegółową ewidencję należności i uiszczeń z tytułu czynszów dzierżawnych od nieruchomości państwowych lub przez Państwo administrowanych (place, domy, lokale itp.).

Według § 2 tej instrukcji akta, obejmujące umowy z dzierżawcami, przydział mieszkań funkcjonariuszom państwowym, wymiar, zmiana wymiaru, rozłożenie na raty lub umorzenie czynszów dzierżawnych, kierowane są do Wydziału Budż. celem założenia karty ewidencyjnej lub wprowadzenia zmian w założonych kartach.

Zarządzeniem Ministerstwa Odbudowy Departament Administracji Budowl. z dnia 20. X. 46 r. L. dz. V/3-1100/46 Ministerstwo Odbudowy ustaliło, że brzmienie pkt. 2 ust. (1) art. 2 dekretu z dnia 14 marca 1945 r. o utworzeniu Ministerstwa Odbudowy (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 123) nie przedstawia wątpliwości co do tego, iż wszystkie budynki i place państwowe z wyjątkiem wojskowych, podlegają **ogólnemu zarządowi Ministerstwa Odbudowy.**

Z powyższego wynika, że wpływy z czynszów za wynajem i dzierżawę nieruchomości państwowych wszystkich (za wyjątkiem nieruchomości, wojskowych winny być prowadzone przez Urzędy Wojewódzkie i wpływają na dochód budżetu Ministerstwa Odbudowy Dz. III. § 21 za wyjątkiem czynszów opłacanych przez dzierżawców i lokatorów nierucohmości prywatnych (przez Urzędy państwowe dzierżawionych na pomieszczenie biur itp.), które to czynsze (stanowiące tangenty czynszów opłacanych przez Skarb Państwa) wpływać mają na dochód budżetu danego Ministerstwa resortowego, które odnośną nieruchomość dzierżawi i za nią czynsz opłaca.

Czynsze za mieszkania i nieruchomości państwowe i przez Skarb Państwa administrowane winny być **ściągane i opłacane co miesiąc z góry.**

Czynsze roczne za ogrody, pola i tp. płatne są analogicznie z góry, jednorazowo, przed upływem I półrocza każdego roku kalendarzowego.

Dzierżawy, od których czynsz dzierżawny nie jest potrącany z uposażeń służbowych, należno-

ści czynszowe wpłacają bezpośrednio na konto czekowe w PKO. Pobieranie czynszów dzierżawnych przez administratorów gmachów lub przez inne osoby jako specjalnych poborców, bez uzyskania poprzedniego zezwolenia, jest wzbronione, Administratorowie mają jednak obowiązek czuwać nad terminowym uiszczeniem należności przez dzierżawców i użytkowników.

Celem ułatwienia wpłat z tytułu czynszów przez osoby w poprzednim ustępie wspomniane załącza Urząd Wojewódzki pewną ilość blankietów nadawczych F. M. O., za pomocą których wpłaty będą dokonane na rachunek Kasy I Urzędu Skarbowego w Krakowie. Blankiety te należy doręczyć tym osobom, które zajmują mieszkania w budynkach państwowych, a których czynsze nie są potrącane z poborów. Po wyczerpaniu tych blankietów nadeśle Urząd Wojewódzki dalsze w/g zgłoszonego zapotrzebowania.

Urząd Wojewódzki zwraca uwagę, że na podstawie wspomnianego wyżej zarządzenia Ministerstwa Odbudowy z 29. X. 46 r. wszystkie budynki i place podstawowe (za wyjątkiem wojskowych) na terenie Województwa Krakowskiego. Ob. Ob. Starostowie i Kierownicy Władz i Urzędów Państwowych niezespolonych, którzy dokonali bezpośerdnio przyjmowania nowych lokatorów na mieszkania w budynkach państw. lub przez Państwa administrowanych lub wydzierżawili inne obiekty państwowe jak parcele, place, grunta itp. i wypowiadali te mieszania i obiekty, wymierzali czynsze dzierżawne winni dokonywać te czynności w porozumieniu z tut. Urzędem Wojewódzkim, a następnie przedkładać odnośne pisma i dokumenty (umowy, plany itp.) do zanotowania w kartach ewidencyjnych.

Wojewoda:
nieczytelny

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. 0,15055/47

Kraków, d 24 kwietnia 1947 r.

Kuratorium przesyła do wiadomości i zestosowania się, przy czym przypomina, iż pracownikom państwowym, korzystającym z mieszkań służbowych lub przydzielonych w budynkach państwowych, przez Skarb Państwa administrowanych lub wynajmowanych na cele szkolne potrąca należności czynszowe Kuratorium (lub inny Urząd likwidujący pobory danemu pracownikowi państw.) na podstawie przedłożonych deklaracji, które należy niezwłocznie tu przesłać, o ile tego dotychczas nie uczyniono i to z wyszczególnieniem wysokości szynszu oraz odpisem orzeczenia Komisji, ustalającej wysokość miesięcznego czynszu.

Należności czynszowe wpłacać należy bezpośrednio na konto czekowe PKO. rachunek Kasy I Urzędu Skarbowego w Krakowie tylko od osób, nie będących pracownikami państwowymi, a mieszkających w budynkach państwowych lub przez Skarb Państwa administrowanych i do tego celu mają służyć właśnie blankiety PKO., o których wspomina odpis wojewódzkiego okólnika w przedostatnim ustępie. W związku z tym należy zgłosić Kuratorium zapotrzebowanie na blankiety PKO. w terminie do dnia 30 bm.

Otrzymują:
Inspektoraty Szkolne i Dyrekcje
szkół wszystkich typów w Okręgu

p. o Kuratora Okręgu Szkolnego:
Dr. St. Białas

Poz. 80

Nr. III. 16877/47

Kraków, d. 28 kwietnia 1947 r.

W sprawie przekształcenia publicznych szkół dokształcających zawodowych na publiczne średnie szkoły zawodowe.

Przesyłam w załączeniu odpis Dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 29 marca 1937 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół dokształcających zawodowych (ogłoszony w Dz. Ustaw Rzltej P. z dnia 12. II. 1947 r. Nr. 14, poz. 52), oraz odpis Okólnika Nr. 9 Ministerstwa Oświaty z dnia 15 kwietnia 1947 r. (III OK-1267/47) w sprawie przekształcenia publicznych szkół dokształcających zawodowych na publiczne średnie szkoły zawodowe — do wiadomości i ścisłego stosowania.

Dyrekcje przedłożą wnioski odnośnie ewentualnej zmiany nazwy szkoły — wspomnianej w 3-cim ustępie przytoczonego Okólnika —— tylko w tym wypadku, gdy szkoła będzie prowadzona **o jednym** wyraźnym kierunku specjalnym np handlowym, gospodarczym itp. Przed zatwierdzeniem takiego wniosku nie należy zamawiać żadnych pieczęci.

Zamówienia na wykonanie metalowych pieczęci szkolnych należy kierować do Mennicy Państwowej w Warszawie za **pośrednictwem Kuratorium.**

Ponieważ wykonanie metalowych pieczęci może potrwać dłuższy czas, przeto należy zamówić natychmiast w dowolnej miejscowości pieczęcie szkolne sporządzone z gumy, lub innego materiału. Także i te pieczęcie winny być zamówione **za pośrednictwem Kuratorium.**

Otrzymują:
Wszystkie publiczne szkoły dokształcające zawodowe w Okręgu Szkolnym.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego:
Dr. St. Białas

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty Warszawa

Odpis

OKÓLNIK NR. 9

z dnia 15 kwietnia 1947 r. (III. OK-1267/47)

w sprawie przekształcenia publicznych szkół dokształcających zawodowych na publiczne średnie szkoły zawodowe.

W związku z wejściem w życie z dniem 12 lutego 1947 r. dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. w

sprawie zmiany ustawy z dnia 29 marca 1937 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół dokształcających zawoodwych (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 52), Ministerstwo Oświaty wyjaśnia, co następuje:

Nazwa „publiczne szkoły dokształcające zawodowe" została z dniem 12 lutego 1947 r. zmieniona na nazwę „publiczne średnie szkoły zawodowe" i nazwa ta powinna **być odtąd używana**. W związku z tym należy niezwłocznie wystąpić do waściwych gmin z zaleceniem odpowiedniej zmiany nazwy szkół na szyldach szkolnych, pieczęciach i drukach szkolnych. Nazwy tej należy również używać we wszelkiej korespondencji urzędowej.

W nazwie publicznej śerdniej szkoły zawodowej o wyraźnym kierunku specjalnym, dopuszczalne jest za zgodą Kuratorium oznaczenie tej specjalności (zamiast wyrazu „zawodowe") — np. Publiczna Średnia Szkoła Handlowa w . . . . Publiczna Średnia Szkoła Gospodarcza w . . . . . . itp.

W publicznych średnich szkołach zawodowych używane będą następujące rodzaje pieczęci urzędowych: 1 pieczęć do tuszu okrągła o średnicy 36 mm, 1 pieczęć do laku okrągła o 5rednicy 30 mm oraz 1 pieczęć do legitymacyj okrągła o średnicy 20 mm.

Prywatne szkoły dokształcające zawodowe będą mogły przyjąć nazwę „prywatne średnie szkoły zawodowe", po uprzednim stwierdzeniu przez właściwe Kuratorium Okręgu Szkolnego, że dana prywatna szkoła dokształcająca zawodową odpowiada wymogom, jakie stawia się publicznej średniej szkole zawodowej i po wydaniu właścicielowi szkoły zezwolenia na podstawie ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 343).

Minister
Skrzeszewski

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolynch

52

DEKRET

z dnia 3 lutego 1947 r.

w sprawie zmiany ustawy z dnia 29 marca 1937 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół dokształcających zawodowych.

Na podstawie ustawy z dnia 29 marca 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydent Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 29 marca 1937 r. o zakładaniu i urzymywaniu publicznych szkół dokształcających zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 152) wprowadza się następujące zmiany:

Nazwę „publiczne szkoły dokształcające zawodowe" użytą w powołanej ustawie zmienia się na „publiczne średnie szkoły zawodowe".

2) Art. 3 otrzymuje następujące brzmienie:

Art. 3. (1) Wydatki na wynagrodzenie dyrektorów (kierowników), nauczycieli, asystentów i instruktorów oraz lekarzy publicznych średnich szkół zawodowych ponosi Skarb Państwa w całości.

(2) Wszelkie inne wydatki związane z założeniem i utrzymaniem publicznych szkół zawodowych pokrywa gmina, na której obszarze znajduje się szkoła. Jeżeli do szkoły uczęszcza młodzież z obszarów innych gmin, w których brak jest publicznych średnich szkół zawodowych danego rodzaju, wówczas gminy te pokrywają odpowiednią część wydatków na utrzymanie szkoły w stosunku do liczby młodzieży uczęszczającej do danej szkoły".

3) Wprowadza się nowy artykuł 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. Dyrektorów (kierowników), nauczycieli, asystentów i instruktorów oraz lekarzy publicznych średnich szkół zawodowych powołują władze szkolne".

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Oświaty, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Skarbu.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

w/z Minister Oświaty:
Stanisław Trojanowski

Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik

w/z Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Czajkowski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

Poz. 81

KONKURS

na stanowiska kierowników szkół powszechnych w pow. żywieckim.

Inspektorat Szkolny w Żywcu ogłasza konkurs na stanowiska kierowników Szkół powszechnych w niżej wymienionych szkołach. Udokeumentowane podania należy wnosić do Inspektoratu Szkolnego w terminie 4-tygodniowym od daty ogłoszenia niniejszego konkursu.

L. p.	Miejscowość w której jest szkoła	Gmina	Przy szkole jest mieszkanie składające się	Jest grunt szkolny	Uwagi
1.	Sporysz	Sporysz	3 pokoje i kuchnia	4 ary	Wymagany W. K. N.
2.	Sucha Nr 2	Sucha-miasto	„ „	—	„
3.	Juszczyna	Cięcina	2 pokoje i kuchnia	—	W.K.N. nie wymagany
4.	Ujsoły Nr 1	Rajcza	„ „	8 arów	Wymagany W. K. N.
5.	Cisiec	Milówka	„ „	—	„
6.	Radziechowy Nr 1	Zabłocie	„ „	—	„

Poz. 82

KOMUNIKAT

I. W sprawie opłaty pocztowej

II. W sprawie Szkolnych Kas Oszczędności

III. W sprawie Szkolnych Kas Przezorności

I.

Dyrekcja Oddziału Poczt i Telegrafów
w Krakowie

Nr. PP. 411/16/47

Kraków, d. 10 kwietnia 1947 r.

Do
Kuratorium Okręgu Szkolnego
w Krakowie

W myśl post. § 7 rozp. Min. P. i T., Skarbu i Spraw Wewn. z dnia 22. VIII. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53 z 1933 r. poz. 448) władze lub urząd państwowy oraz samorządu terytorialnego i gospodarczego, może jako nadawca przerzucić uiszczenie opłaty pocztowej na adresata, lecz jedynie dla korespondencji w sprawach należących do ich poruczonego zakresu działania i tylko w wypadkach, gdy wysyłana korespondencja dotyczy wyłącznie interesu adresata

Stwierdzono atoli, że wspomniane uprzednio władze (urzędy) niezawsze korzystają z tych uprawnień i korespondencję taką do adresatńw prywatnych opłacają znaczkami urzędowymi przez co zwiększają z jednej strony swoje wydatki budżetowe potrzebne na zakup urzędowych znaczków pocztowych, z drugiej zaś strony zmniejszają wpływy przeds. państw. „Polska Poczta, Telegraf i Telefon".

Od adresatów takich przesyłek (w myśl powołanego na wstępie postanowienia), pobierana będzie opłata w pojedynczej wysokości n o r m a l n e j opłaty taryfowej dla danego rodzaju przesyłek.

Zawiadamiając o powyższym, uprasza się o wydanie podległym jednostkom organizacyjnym odpowiedniego zarządzenia.

Naczelnik Wydziału
w z. Mgr. Mielczarek
Kierownik Oddziału

II.

Pocztowa Kasa Oszczędności
Centrala w Warszawie
Wydział Ekonomiczny PKO.
L. dz. EK 2/2 F/47

Do
Kuratorium Okręgu Szkolnego
w Krakowie

W okresie międzywojennym PKO. prowadziła na terenie szkół akcję oszczędnościową za pośrednictwem Szkolnych Kas Oszczędności. Pod koniec 1938/39 roku szkolnego osiągnięto następujące wyniki:

1) 14.000 S. K. O.,
2) 1.000.000 oszczędzających.

Organem prasowym S. K. O. był miesięcznik „Młody Obywatel".

Za wiedzą Ministerstwa Oświaty PKO. przystępuje do restytuowania działalności Szkolnych Kas Oszczędności. W pierwszym rzędzie wznawiamy organ S. K. O. „Młody Obywatel" w postaci gazetki ściennej, która poczynając od 1 maja br. ukazywać się będzie jako miesięcznik; pismo rozsyłane jest do szkół bezpłatnie.

Zadania „Młodego Obywatela" sformułowane są w załączonej do niniejszego pisma odezwie do Nauczycielstwa.

Komunikując o powyższym, uprzejmie prosimy Kuratorium o zainteresowanie się wznowioną przez nas akcją oraz o współdziałanie w realizacji wspólnych — jak sądzimy dążeń.

Kierownik
Pocztowej Kasy Oszczędności
P. Jarocki

Redakcja Gazetki Ściennej
„MŁODY OBYWATEL"
Warszawa, Ludna 9
Wydział Ekonomiczny PKO

Warzawa, maj 1947 r

Do
P. T. Nauczycielstwa, Kierowników i Dyrekcyj Szkół oraz Zarządów Organizacyj Młodzieżowych Pozaszkolnych.

Po przeszło siedmioletniej przerwie wznawiamy działalność „Młodego Obywatela", wydawnictwa PKO dla młodzieży.

Do końca 1938/39 roku szkolnego „Młody Obywatel" ukazywał się systematycznie jako wielostronicowy miesięcznik. Obecnie wychodzić będzie w postaci gazetki ściennej.

Zadaniem „Młodego Obywatela" — jak to wynika z artykułu wstępnego, zamieszczonego w pierwszym powojennym numerze majowym — jest:

1) wzbudzanie wśród młodzieży zainteresowań ekonomicznych w dziedzinie gospodarności i szeroko pojętej oszczędności.

2) uwrażliwienie na dostrzeganie potrzeb społecznych i powodowanie czynnego udziału w ich zaspokajaniu,

3) zachęcanie do pomysłowości w dziale odbudowy i rozwoju Polski w zakresie dostępnym dla młodzieży,

4) w związku z działalnością wyszczególnioną w poprzednich punktach — wytwarzanie w młodzieży podstawowych zalet społeczno-gospodarczych, jak zdobywczość, pracowitość, poprzestawanie na małym, oszczędność, ofiarność i wytrwałość.

Redakcja „Młodego Obywatela" zdaje sobie sprawę, że sprostanie wyżej wymienionym zadaniom uzależnione jest w wysokim stopniu od życzliwego współdziałania bezpośrednich wychowawców młodzieży i o taką współpracę zwraca się do Ogółu Nauczycielstwa, Kierownictw i Dyrekcyj Szkół oraz do Zarządów organizacyj młodzieżowych pozaszkolnych

Współpracę tę wyobrażamy sobie w postaci zainteresowania młodzieży „Młodym Obywatelem", współdziałania z nią w realizacji proponowanych zadań, nadsyłania nam swych uwag i życzeń oraz zasilania pisma odpowiednimi do jego charakteru artykułami.

Ufamy, że dążenia nasze, dające się zawrzeć w haśle „Pomysłowość, gospodarczość i oszczędność w służbie odbudowy i rozwoju Polski" są naszymi wspólnymi dążeniami. Wierzymy też, że wspólnym wysiłkiem będziemy je realizować.

Redakcja

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. Og. 13105/47
W spr. Szkolnych Kas
Przezorności.

Kraków, dnia 9 kwietnia 1947 r.

Bank Gospodarstwa Spółdzielczego Oddział Wojewódzki w Krakowie, ul. św. Jana 2, zwrócił się do Kuartorium z prośbą o zezwolenie na zorganizowanie w szkołach tut. Okręgu Szkolnych Kas Przezorności, które pomyślane są jako organizacje wychowawcze, mające na celu nie powiększenie wkładów bankowych, a krzewienie zasad oszczędności wśród młodzieży szkolnej. Inicjatywa Banku Gospodarstwa Spółdzielczego uzyskała aprobatę centralnych władz szkolnych i Szkolne Kasy Przezorności zostały już zorganizowane w szkołach innych Okręgów szkolnych.

Powiadamiając o powyższym Kuratorium oznajmia, że uważa za celowe organizowanie SKP. w szkołach tut. Okręgu i dlatego zaleca ułatwienie delegatom BGS. organizowanie omawianych Kas w szkołach z zastrzeżeniem, że udział młodzieży w SKP. będzie dobrowolny i że organizowanie Kas będzie odbywać się w godzinach poza szkolnych.

Otrzymują:
Inspektoraty Szkolne, oraz Dyrekcje
państw. i pryw. szkół wszelkiego
rodzaju w Okręgu, oraz Bank Gosp.
Spółdz. **w Krakowie,** św. Jana 2.

Kurator Okręgu Szkolnego
Wł. Gałecki

Poz. 83

OGŁOSZENIA

o zagubieniu legitymacyj i świadectw szkolnych

1) Kulanka Mieczysława, unieważnia zgubioną kartę rozpoznawczą, legitymację służbową wydaną jako nauczycielce gimn. SS. Urszulanek przez Kuratorium Okręgu Szkolnego w Krakowie oraz legitymację ZNP

2) Prusówna Kazimiera, unieważnie zagubione dokumenty osobiste: dowody studiów i pracy nauczycielskiej.

3) Siedlecka Janina, unieważnia legitymację służbową wydaną w roku 1946 przez I Gimnazjum i Liceum im. Nowodworskiego w Krakowie.

4) Stańczykowa Matylda, nauczycielka unieważnia legitymację służbową wydaną przez Inspektorat Szkolny w Chrzanowie.

Poz. 84

Wykaz podręczników i wydawnictw szkolnych zatwierdzonych przez Ministerstwo Oświaty
od dnia 1 czerwca 194 6r. do dnia 31 grudnia 1946 r.

Religia

Szkoła powszechna

Książki pomocnicze.

Ks. Białowąs i ks. Dajczak: „Pan Jezus wśród dzieci".

Ks. J. Cyrek: „Katechizm dla polskich dzieci", Wyd. Apostolstwa Modlitwy. Kraków.

Katecheta: „Jak kochać Jezusa". K. Rutski, Łódź.

M. Kączkowska: „I Komunia na wsi". Książka pomocnicza do nauki religii dla dzieci wiejskich w kl. III.

M. Kączkowska: „Przyjdź Panie Jezu". Przygotowanie do spowiedzi i Komunii św. dla szkół miejskich.

Nowa historia biblijna diecezjalna. „Towarzystwo Chrystusowe" Poznań.

Gimnazjum

Podręczniki.

Ks. Mazanek: „Wierzę", Wykład prawd wiary zawartych w Składzie Apostolskim. Nkł. autora. Kraków. (Kl. II. gimn. zawodowych).

Książki pomocnicze.

Ks. Mazanek: „Wierzę", wykład prawd wiary zawartych w Składzie Apostolskim. Nkł. autora. Kraków (Książka pomocnicza dla kl. II. gimn. ogólnokszt.).

Język polski

Szkoła powszechna.

Podręczniki.

St. Baczyńska, A. Oderfeldówna, Z. Mórawska: „Patrzę i opisuję". Podręcznik do ćwiczeń ortograficznych i gramatycznych dla kl. III. szk. powsz. „Nasza Księgarnia".

M. Bakkowa, Z. Perkowska: Pisownia polska w ćwiczeniach dla kl. V szk. powsz. „Nasza Księgarnia".

Z. Derwiszówna, Z. Parnowski: Pisownia dla kl. VII szkoły powsz. Podręcznik dla ucznia. Gebethner i Wolff.

M. Froelichowa, J. Ledóchowska: Ćwiczenia w pisaniu dla kl. II szk. powsz. — PZWS.

J. Rytlowa: Ćwiczenia ortograficzne dla kl. II szk. powsz. PZWS.

Dr. Wieczorkiewicz: Ćwiczenia ortograficzne dla kl. IV szk. powsz. PZWS.

Z. Klemensiewicz, J. Zlabowa: Nasz język. Podręcznik gram. jęz. polsk. dla kl. VII szk. powsz. PZWS.

Z. Klemensiewicz, J. Żlabowa: Nasz język. Podręcznik gramatyki języka polskiego dla kl. VIII szk. powsz. PZWS.

M. Kotarbiński, St. Aleksandrzak, St. Dobraniecki: Czytanka dla kl. III szk. powsz. „Nasza Księgarnia".

E. Zarembina, H. Ożogowska, Z. Batorowicz: Czytanka dla kl. II. Gebethner i Wolff.

Ewa i Józef Zarembowie: U na sw Polsce. Czytanka dla kl. V szk. powsz. Gebethner i Wolff.

Lektura podstawowa i dodatkowa

A. Fredro: Zemsta, wy. „Chłopskiej Spółdz. Wydawn.". Dopuszczone na r. 1946/47 pod warunkiem dołączania wykazu błędów.

J. I. Kraszewski: Dziecię Starego Miasta (kl. VIII). „Przełom". Kraków. Dopuszcz. do czasu zatwierdzenia poprawnego wydania.

B. Prus: Cienie (kl. VIII), „Książka".

J. Skarżyńska: Jak czytać książki i gazety wyd. IV (kl. VII). „Światowid" W-wa. Zatwierdzone na rok szk. 1946/47.

S. Szymonowicz: Żeńcy (kl. VI). „Chłopska Spółdzielnia Wydawn." W-wa. Dopuszczone do czasu ukazania się poparwnego wydania.

K. Ujejski: Maraton (kl. VI). „Chłopska Spółdzielnia Wydawnicza".

Książki pomocnicze.

A Bardach, Fr. Bielak, Wł. Szyszkowski: Czytanki polskie dla kl. VI szk. powsz. zeszyt I: „Wszędzie Twój brat" — PZWS.

A Bardach, Fr. Bielak, Wł. Szyszkowski: Czytanki polskie dla kl. VII szk. powsz. zeszyt I: „Siła jest dziwów". PZWS.

A. Bardach, Fr. Bielak, Wł. Szyszkowski: Nie złamie wolnych żadna klęska. Czytanka dla kl. VIII szk. powsz. PZWS.

St. Jodłowski, W. Taszycki: Zasady pisowni polskiej i interpunkcji. „Czytelnik" Zatwierdzone na rok 1946/47 od kl. VII szk. powsz.

H. Ożogowska, Z. Batorowicz: Piszmy poprawnie — książka pomocnicza do ćwiczeń w pisaniu w kl. II. „Czytelnik".

E. Zarembina, H. Ożogowska, Z. Batorowicz: Nasza ojczyzna — czytanka popomcnicza w kl. V szk powsz. Wyd. „Czytelnik".

Lektura uzupełniająca.

W zakresie ogłoszonej w spisie Nr. 1 lektury uzupełniającej zostały zatwierdzone następujące wydania:

M. Dąbrowska: Marcin Kozera (kl. VI). „Czytelnik".

J. Korczak: Sława (kl. V), J. Mortkowicz.

L. Pasternak: Lata powrotu (kl. VIII). „Książka".

J Porazińska: Wojtusiowa izba (kl. II), M. Arct.

Sewer: Matka (kl. VIII). Wł. Bąk, Łódź.

W. Wasilewska: Wierzby i bruk (kl. VII), Gebethner i Wolff.

Lektura zalecona do bibliotek szkolnych.

Oprócz książek wymienionyc hna liście lektury uzupełniającej:

H. Boguszewska: Za zielonym wałem (kl. VI—VIII), „Czytelnik".

M. Dąbrowska: Wybór pism dla młodzieży (kl. VI—VIII. PZWS.

J. Porazińska: Maciuś Skowronek (kl. I i II) „Nasza Księgarnia".

A. G. Selmer: Nad dalekim cichym fiordem (kl. V—VII) „Kisążka".

W. Szewczyk: Śląski trud literacki (kl. VI—VIII) Książnica-Atlas.

E. Zarembina: Najmilsi (kl. III—IV). PZWS.

E. Zarembina, H. Ożogowska, Z. Batorowicz: Nasza ojczyzna (kl. V—VIII): „Czytelnik".

E. Zarembina, H. Ożogowska, Z. Batorowicz: Czytamy (kl. II). „Czytelnik"

Lektura dopuszczona do bibliotek szkolnych.

J. Broniewska: Szlakiem Pierwszej Armii (kl. VI—VIII). „Czytelnik".

R. Czekańska-Heymanowa: Wiosna (kl. I—II). M. Arct.

A. Dubowski: Wędrowała sroczka (kl. I—II). PZWS.

H. Jaunszewska: O chłopcu drewnianym (kl. III —V). PZWS.

M. Kędzierzyna: Gaptuś z kąta gracianego (kl. I—III). PZWS.

K. Konarski: Złączym się z narodem (kl. VI—VIII) „Nasza Księgarnia".

M. Kownacka: O szewczyku Łukaszku, co szył buty dla ptaszków (kl. I—II) M Arct.

M. Kownacka: Mysz pod miotłą (kl. III—IV). „Nasza Księgarnia".

L. Krzemieniecka: Był sobie jeden dom (kl. I—IV). PZWS

L. Krzemieniecka: Tajemnicze odwiedziny (kl. III—IV). PZWS.

W. Makowiecki: Przygody Meliklesa Greka (kl. VI—VIII). „Nasza Księgarnia".

W. Markowska, A. Milska: Baśnie i legendy (kl. III—V). „Książka".

A. Oppman: Legendy warszawskie (kl. IV—VI). Wyd. Kuthana.

I. Ostrowska: Jak to dzieci pani Skały pożytecznie pracowały (kl. II—IV). St. Kamiński.

J. Porazińska: Kożucha Kłamczucha (kl. I—II). M. Arct.

J. Porazińska: Była sobie gąska (kl. II—III). „Nasza Księgarnia".

J. Porazińska: O kurczątku, które miało pięć matek (kl. I i II). PZWS.

J. Porazińska: Dziewięć płaczek nieboraczek (kl. I—III). PZWS.

Z. Rogoszówna: Jak to było w Krakowie (kl. I—II). St. Kamiński.

M. Smolarski: Poszukiwacz złota (kl. VI—VIII), E. Kuthan.

B. Steinowa: Kamiennym toporem (kl. VI—VIII) nakład autora.

W. Hessel-Zaleska: O Jędrusiu i Ewce (kl. III). St. Kamiński.

E. Zarembina: Towarzysze (kl. III—IV). PZWS.

E. Zarembina: Wesoła praca (kl. I—II). PZWS.

Gimnazjum.

Podręczniki.

J. Kreczmar, J. Saloni: Drogi i rozdroża, cz. I, wypisy polskie dla kl. I gimn. (dawnej II), tom I, cykl od I—IX. „Nasza Księgarnia".

J. Kreczmar, J. Saloni: Drogi i rozdroża, cz II., tom I wypisy pol. na I półrocze kl II gimn. (dawnej III), „Nasza Księgarnia".

J. Kreczmar, J. Saloni: Drogi i rozdroża, cz. III wypisy polskie dla III kl. gimn. (dawnej IV), „Nasza Księgarnia".

J. Kreczmar, J. Saloni: Drogi i rozdroża. — Objaśnienia do podręcznika dla kl. III gimn. (dawnej III), cz. II, tom I. „Nasza Księgarnia".

Książki pomocnicze.

Słownik wyrazów obcych, M. Arct.

W. Doroszewski:, B. Wieczorkiewicz: Zasady poprawnej wymowy polskiej ze słowniczkiem. PZWS.

J. Kleiner: „Ogniem i mieczem" Sienkiewicza, wyd. „Lamus", Lublin.

J. Kleiner: „Potop" Sienkiewicza, wyd. „Lamus".

T. Nassalski: Pisz poprawnie — podręcznik pomocniczy do naucz ortografii na kompletach dla zaniedbanych uczniów szk. średniej. Gebethner i Wolff, Warszawa 1945.

Lektura podstawowa i dodatkowa.

K. Brodzińska: Wiesław, opr. M. Romankówny, wyd. M. Kot, Kraków.

A. Fredro: Zemsta, wyd. „Chłopskiej Spółdz. Wydawn.". Dopuszczone w r. szk. 1946/47 pod warunkiem dołączenia wykazu błędów.

A. Fredro: Zemsta, wyd. „Przełom", Kraków. Dopuszczone do czasu ukazania się poprawnego wydania.

J. I. Kraszewski: Dziecię Starego Miasta. „Chłopska Spółdz. Wydawn.", W-wa. Dopuszcz. do czasu zatwierdzenia poprawnego wydania.

J. I. Kraszewski: Dziecię Starego Miasta, „Przełom", Kraków. Dopuszcz. do czasu zatwierdzenia poprawnego wydania.

A Mickiewicz: Grażyna, opr. St. Pigoń. Wyd. M. Kot. Kraków.

A. Mickiewicz: Grażyna. Wyd. „Książka". Zatw. pod warunkiem dołączenia do każdego egz. wykazu błędów.

Sewer: Matka. Wyd. Wł. Bąka, Łódź.

J. Słowacki: Balladyna. Wyd. M. Kota, Kraków. Zatw. na r. 1946/47 pod karunkiem dołączenia do każdego egz. wykazu błędów.

J. Słowacki: Jan Bielecki. Ojciec zadżumionych. Wyd. M. Kota, Kraków.

K. Ujejski: Maraton. Chłopska Spółdz. Wyd. Warszawa.

Lektura uzupełniająca:

A. Fredro: Śluby panieńskie. „Przełom", Kraków. Dopuszczone do czasu zatwierdz. poprawnego wydania.

J. U. Niemcewicz: Powrót posła. Wyd. St. Kamiński. Kraków 1945 r. Dopuszczone do wyczerpania pierwszego nakładu

L. Pasternak: Lata powrotu. Wyd. „Książka".

A. Strug: Ludzie podziemni (wybór). Opr. T. Wojeński. PZWS.

W. Szewczyk: Śląski trud literacki. Wyd. Książnica-Atlas. Dla kl. III (dawnej IV) gimn. ogólnokszt. Okręgu Szkolnego Śląsko-Dąbrowskiego i Wrocławskiego.

Lektura zalecona do bibliotek gimnazjalnych.

Oprócz książek wymienionych w spisie lektury podstawowej, dodatkowej i uzupełniającej:

Allridge: Orzeł morski. ,,Książka".

H. Boguszewska: Za zielonym wałem. ,,Czytelnik".

M. Dąbrowska: Marcin Kozera. ,,Czytelnik".

M. Dąbrowska: Wybór pism dla młodzieży. PZWS.

J. Meissner: Żądło Genowefy. Agencja Wydawnictw i Reklamy. Katowice („Awir").

J. Meissner: L — jak Lucy, tamże.

B. Prus: Sen, ,,Książka".

Wł. St. Reymont: Chłopi, ,,Książka".

Mickiewicz — piasrz demokratyczny (Wybór prozy publicystycznej). Opracował H. Szipper. PZWS.

W. Szewczyk: Śląski trud literacki Książnica-Atlas.

W. Wasilewska: Wierzby i bruk. Gebethner i Wolff.

Lektura dopuszczona do bibliotek gimnazjalnych.

J. Broniewska: Szlakiem Pierwszej Armii. ,,Czytelnik".

K. Dickens: Świerszcz za kominem. Gebethner i Wolff.

J. Krzyżanowska: Bajki i podania Słowińców i Kaszubów. PZWS.

W. Makowiecki: Przygody Meliklesa Greka. ,,Nasza Księgarnia".

M. Smolarski: Poszukiwacz złota. Wyd. E. Kuthana.

E. Sukertowa-Biedrawina: Mazurskie dole i niedole. PZWS.

Liceum.

Lektura obowiązująca.

Al. Fredro: Śluby panieńskie. ,,Przełom". Kraków. Dopuszcz. do czasu zatwierdz. poprawnego wydania.

Al. Fredro: Zemsta. Wyd. ,,Chłopskiej Spółdz. Wydawn.". Zatwisrdz. pod warunkiem dołączenia do każdego egz. wykazu błędów.

Al. Fredro: Zemsta. ,,Przełom" Kraków. Dopuszcz. do czasu ukazania się poprawn. wydania.

A. Mickiewicz: Dziady cz. III. ,,Przeom" Kraków. Dopuszczone w r. 1946/47 pod warunkiem dołączenia do każdego egz. wykazu błędów.

A. Mickiewicz: Pan Tadeusz. ,,Książka". Dopuszczona pod warunkiem dołączenia do każdego ogz. wykazu błędów.

A. Mickiewicz: Grażyna. M. Kot. Kraków.

A. Mickiewicz: Grażyna. ,,Książka".

Mickiewicz — pisarz demokratyczny. (Wybór prozy publicystycznej), opr. H. Szipper. PZWS.

J. U. Niemcewicz: Powrót posła. St. Kamiński 1945. Dopuszczone do wyczerpania pierwszego nakładu.

B. Prus: Lalka. ,,Książka". Dopuszcz. pod warunkiem dołączenia do każdego egz. wykazu błędów.

Wł. St. Reymond: Chłopi. „Książka". Dopuszcz. na r. szk. 1946/47 pod warunkiem dołączenia do każdego egz. wykazu błędów.

J. Słowacki: Beniowski. ,,Książka".

J. Słowacki: Lilla Weneda. ,,Książka". Zatw. pod warunkiem dołączenia do każdego egz. wykazu błędów.

J. Słowacki: Kordian. „Książka". Zatwierdz. na r. szk. 1946/47 pod warunkiem dołączenia do każdego egz. wykazu błędów.

J. Słowacki: Balladyna — M. Kot, Kraków. Zatwierdz. na rok szk. 1946/47 pod warunkiem dołączenia do każdego egz. wykazu błędów.

J. Słowacki: Anhelli — M. Kot, Karków. Zatw. na rok szk. 1946/47 pod warunkiem dołączenia wykazu błędów.

J. Słowacki: Anhelli — Kordian — ,,Przełom" Kraków. Dopuszcz. do czasu zatwierdzenia poprawnego wydawnictwa.

A. Strug: Ludzie podziemni (wybór), opr. T. Wojeński — PZWS.

Książki pomocnicze.

Słownik wyrazów obcych, Wyd. M. Arct.

W. Doroszewski, B. Wieczorkiewicz: Zasady poprawnej wymowy polskiej ze słownikiem PZWS.

J. Kleiner: ,,Ogniem i mieczem" Sienkiewicza. Wyd. ,,Lamus", Lublin.

J. Kleiner: „Potop" Sienkiewicza. Wyd. ,,Lamus".

Lektura uzupełniająca.

Wł. Broniewski: Krzyk ostateczny, poezje. Wyd. ,,Wiedza". Dla II kl. lic.

K. Dickens: Świerszcz za kominem. Wyd. Gebethner i Wolff.

A. Fredro: Pan Geldhab. Wyd. ,,Przełom". Dopuszcz. do czasu zatw. poprawnego wydania.

J. Słowacki: Jan Bielecki. Ojciec zadżumionych. M. Kot. Kraków.

J. Słowacki: Ojciec zadżumionych. Wacław. W Szwajcarii. Wyd. „Przełom". Kraków. Dopuszczone na r. szk. 1946/47 pod warunkiem dołączenia do każdego egz. wykazu błędów.

B. Suchodolski: Idee społeczne doby stanisławowskiej. Wybór tekstów ze wstępem i objaśnieniami. Trzaska, Evert, Michalski.

Z. Szmydtowa: Liryka romantyczna (Wybór tekstów). Trzaska, Evert, Michalski.

Lektura zalecona do bibliotek.

Oprócz książek wymienionych w spisie lektury obowiązującej i uzupełniającej:

Allridge: Orzeł morski. Wyd. ,,Książka".

H. Boguszewska, J. Kornacki: Ludzie wśród ludzi. ,,Wiedza".

Z. Kormanowa: Panna Stefania. ,,Książka".

Z. Krasiński: ,,Przedświt". Wyd. ,,Przełom". Dopuszczono do czasu zatwierdz. poprawnego wyd.

Z. Krasiński: Psalmy przyszłości. Wyd. „Przełom". Dopuszcz. do czasu zatw. poprawnego wydawn.

J. Krzyżanowski: Słownik ltieracki. Wyd. PZWS.

J. Meissner: Żądło Genowefy. Wyd. AWIR Katowice.

J. Meissner: L — jak Lucy.
A. Olcha: Nowa Naprawa. „Czytelnik".
W. Ogrodziński: Zarys piśmiennictwa śląskiego. T. I. Inst. Śląski. Katowice.
A. Rudnicki: Wrzesień. „Książka".
W. Syrokomla: Urodzony Jan Dęborag. „Przełom". Dopuszcz. do czasu zatwierdz. innego, poprawn. wydania.
M. Zydler: Gdzie Bałtyk szumi. PZWS.

Lektura dopuszczona do bibl. licealnych.

B. Arct.: W pogoni za Luftwaffe. Wyd. M. Arct.
J. Broniewska: Szlakiem Pierwszej Armii. „Czytelnik".
J. Gardecki: Było nas trzech. „Wiedza".
M. W. Gogol: Martwe dusze. Wyd. „Książka".
J. Krzyżanowska: Bajki i podania Słowińców i Kaszubów. PZWS.
W. Makowiecki: Przygody Meliklesa Greka. „Nasza Księgarnia".
J. Morton: Inkluzowe wiano. Wyd. „Książka".
K. Pruszyński: Droga wiodła przez Narwik. Wyd. „Wiedza".
H. Radziukinas: „Lalka" Bolesława Prusa, „Lamus" Lublin.
A. Rudnicki: Major Hubert z armii Andersa. „Książka".
A. Rudnicki: Koń. Wyd. „Książka".
A. Rudnicki: Czysty nurt. Wyd. „Książka".
E. Sukertowa—Biedrawina: Mazurskie dole i niedole. PZWS.

Podręczniki dla nauczyciela.

Z. Derwiszówna, Z. Paronwski: „Pisownia dla kl. VII szk. powsz. Podręcznik dla nauczyciela. Gebethner i Wolff.
Prawidła poprawnej wymowy polskiej. Wyd. II. Tow. Miłośników Języka Polskiego. Kraków.

Książki zalecone do bibliotek nauczycielskich.

Allridge: Orzeł morski. „Książka".
H. Boguszewska, J. Kornacki: Ludzie wśród ludzi. „Wiedza".
Wł. Broniewski: Krzyk ostateczny. „Wiedza".
St. R. Dobrowolski: Pióro na wichrze. „Wiedza".
A. Fiedler: Dziękuję ci, kapitanie. „Czytelnik".
J. Krzyżanowski: Słownik literacki. PZWS.
Mickiewicz — pisarz demokratyczny. (Wybór pracy publicystycznej) opracował H. Szipper. P. Z. W. S.
W. Ogrodzińksi: Zarys piśmiennictwa śląskiego. Tom I. Inst. Śląski, Katowice.
A. Olcha. Nowa Naprawa. „Czytelnik".
L. Pasternak: Lata powrotu. „Książka".
St. Pigoń: Zarys nowszej literatury ludowej. Wyd. Zakł. im. Ossolińskich. Kraków.
Wł. St. Reymont: Chłopi. „Książka".
A. Rudnicki: Wrzesień. „Książka".
I. Skowronkówna: Antologia literatury dziecięcej. PZWS.
W. Szewczyk: Śląski trud literacki. Książnica—Atlas.

B. Suchodolski: Idee społeczne doby stanisławowskiej. (Wybór tekstów ze wstępem i objaśnieniami). Trzaska, Evert, Michalski.
E. Zarembina, H. Januszewska, J. Porazińska: Było i będzie. (Wybór czytanek z historii Polski). „Czytelnik".

Książki dopuszczone do bibliotek nauczycielskich.

F. Araszkiewicz: Pozytywizm polski. „Lamus" Lublin.
M. W. Gogol: Martwe dusze. Wyd. „Książka".
J. i A. Maćkowiakowie: Naturalne drogi nauki czytania i pisania. Druk. Państw. w Koninie.
J. i A. Maćkowiakowie: O Jacku, który uczył się czytać. Tamże.
J. Morton: Inkluzowe wiano. Wyd. „Książka".
St. Piętak: Front nad Wisłą. „Czytelnik".
K. Pruszyński: Drogia wiodła przez Narvik. „Wiedza".
H. Radziukinas: „Lalka" Bolesława Prusa, „Lamus", Lublin.
A. Rudnicki: Major Hubert z armii Andersa. Wyd. „Książka".
A. Rudnicki: Koń. Wyd. „Książka".
A. Rudnicki: Czysty nurt. Wyd „Książka".

Książki zalecone i dopuszczone do bibl. uczniowskich w zakł. kształc. nauczycieli.

Oprócz książek wymienionych w wykazach dla szkoły średniej ogólnokształcącej:
J. i A. Maćkowiakowie: Naturalne drogi czytania i pisania. Druk. Państw. w Koninie. (dopuszcz.)
J. i A. Maćkowiakowie: O Jacku, który uczył się czytać. Tamże. (dop.)

Książki zalecone do bibliotek dla wychowawczyń - przedszkoli.

J. Porazińska: Wojtusiowa izba. Wyd. M. Arcta.
I. Skowronkówna: Antologia literatury dziecięcej. PZWS.

Szkonlictwo zawodowe.

St. Arct: Odbudowa książki w Polsce. Książka polecona do bibl. w szk. zawod. drukarskich, księgarskich i zawodów pokrewnych. S Arct.
T. Nassalski: Pisz poprawnie. Książka pomocnicza w szkołach dokszt. zawodowych. Gebethner i Wolff.

Szkoły dla dorosłych.

Oprócz książek wymienionych w spisach dla szkół normalnych:
P. Greniuk: W naszej świetlicy. Wyd. „Wici", do świetlic dla starszej młodzieży.
T. Nassalski: Pisz poprawnie. Podręcznik pomocniczy dla naucz. ortogr. na kursach dla dorosłych. Wyd. Gebethner i Wolff.

Czasopisma.

„Świerszczyk" — zalecone do użytku szkolnego od kl. I do IV szk. powsz. „Czytelnik".
„Przyjaciel" — zalecone do użytku szkolnego od kl. IV szk. powsz. wzwyż, „Czytelnik".

„Młoda Rzeczpospolita" — tygodnik zalecony do bibliotek i czytelń uczn. w gimn., liceach i VIII kl szk. powsz., „Czytelnik".

Języki obce.

Podręczniki.

Język łaciński.

Auerbach i Dąbrowski: Gramatyka łacińska. PZWS.

J. Pliszczyńska: Homo sum. Podręczniki do nauki jęz. łacińskiego dla kl. III gimn.

Język niemiecki.

Dewitzowa i Zółtowska: Kurzzusammengefasste deutsche Grammatik. PZWS.

Język rosyjski.

Gołubkow i Peterson: Russkij jazyk i literatura. Podręcznik dla wyższych klas gimnazjum i dla liceum. PZWS.

Historia.

Szkoła powszechna.

Podręczniki.

Sarnowska, Podolak, TropaczyńskaOgarkowa: Ziemia opowiada. Podręcznik dla kl. III szkoły powsz. „Nasza Księgarnia".

A. Gieysztor i T. Szczechura: Świat starożytny. Podręcznik do nauki historii w szkole powszechnej dostosowany do programu przejściowego na rok szk. 1946/4 7dla kl. VI.

Książki pomocnicze.

J. Woliński: Król Jan III Sobieski. Książka polecona do bibl. szkoln. kl. VIII powsz Trzaska, Evert, Michalski.

H. Mościcki: Tadeusza Kościuszki wskazania obywatelskie. Książka polecona do bibl. szkoln. kl. VIII szk. powsz. „Czytelnik".

Z. Rajewski: Ziemie Odzyskane w świetle wykopalisk. Kisążka polec. do bibl. kl. VIII szkoły powsz. PZWS.

J. Widajewicz: Weleci. Książka polecona do bibl. szk. w kl. VIII szk. powsz. Instytut Śląski.

Wł. Zelechowski: Czterej budziciele polskości na Śląsku. Książka polec. do bibl. kl. VIII szk. pow.

F. Fiedler: Historyczne znaczenie Konstytucji 3-go Maja (książka polec. do bibl. wyższych klas szk. powsz. oraz do bibl. szk. dokszt. dla dorosłych) „Książka".

Adam Próchnik: Kim był Tadeusz Kościuszko. Książka polęcona do bibl. szkolnych. „Wiedza".

K. Tyszkowski: Hetman Stanisław Żółkiewski. Książka polec. do bibl. szkol. PZWS.

Gimnazjum.

Podręczniki.

J. Dąbrowski: Historia dla kl. II gimn. St. Kamiński.

Książki pomocnicze.

N. Assorodobraj: Początki klasy robotniczej. Książka polec. do bibl. szkół średn. i szkół dla dorosłych. „Czytelnik".

J. Chrzanowski: Lelewel. Kisążka polec. do bibl. szkół średn. i bibl. naucz. „Czytelnik".

Wł. Czapliński: Walka z polityką germanizacyjną w latach 1871—1918 polec. do bibl. gimn. oraz nauczycielskich. PZWS.

Z. Kormanowa: „Lelewel", książka polec. do bibl. szkół średn., szkół da dorosłych i bibl. naucz. „Książka".

„Łużycom wolność" (polecona do bibliotek gimn. oraz naucz.). Zachodnia Agencja Prasowa. Poznań.

A. Moraczewski: Warszawa. Książka polec. do bibl. szk. średnich. PZWS.

M. Plezia: Palatyn Piotr Włostowicz. Książka polec.do bibl. szk. średn. i bibl. naucz. PZWS.

K. Popiołek: Trzecie śląskie powstanie. Książka polec do bibl. szk. średn. Instytut Śląski.

K. Popiołek: L. Regorowicz: „Śląski czyn zborjny". Książka polec. do bibl. szkoln. i naucz. PZWS.

A. Próchnik: Demokracja Kościuszkowska. Książka polec. do bibl. szkół średnich. „Wiedza".

J. Widajewicz: Słowianie zachodni a Niemcy w wiekach średnich. Książka polec. do bibl. szkoły średniej. Instytut Śląski.

J. Woliński: Jan III Sobieski i Prusy Książęce. Książka polec. do bibl. szkół średn. PZWS.

J. Zdzitowiecki: Stanowisko junkrów w publicznym życiu Prus. Książka polec. do bibl. szkół średnich. PZWS.

M. Złotorzycka: Jarosław Dąbrowski. Książka polec. do bibl. szkół średn. PZWS.

Liceum.

Książki pomocnicze.

H. Barycz: Ślązacy w polskiej kulturze umysłowej (polec. do bibl. lic. i naucz.). Książnica-Atlas.

St. Czarnowski: Kultura (polecona do bibl. licealnych i naucz.). „Książka".

J. Feldman: Problem polsko-niemiecki w dziejach (polecone do bibl. licealn. i naucz.). Instytut Śląski. Katowice.

J. Kula: Dzieje Polski w dobie popowstaniowej (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich).

J. Łanowski: Banki świata starożytnego. Książka polec. do bibl. licealn. PZWS.

E. Maleczyńska: Polskie tradycje naukowe i uniwersyteckie Wrocławia (polecona do bibl. licealnych i naucz.). Instytut Śląski. Katowice.

K. Maleczyński: Wojna polsko-niemiecka 1109 r. Książka polecona do bibl. lic. i naucz. Instytut Śląski

H. Mościcki: Pisma Tadeusza Kościuszki (polecona do bibl. licealn. i nauczycielskich). PZWS.

K. Pieradzka: Kaźko Szczeciński. Książka polec. do bibl. licealnych. PZWS.

M. i Z. Wojciechowscy: „Polska Piastów — Polska Jagiellonów" (polec. do bibl. licealnych i i naucz.). Drukarnia Św. Wojciecha. Poznań.

Z. Wojciechowski: Zygmunt Stary (polec. do bibliotek licealn. i naucz.

Nauka o Polsce i świecie współczesnym.

Grzybowski K.: Prawno-ustrojowe zagadnienia współczesnego świata („Polska i świat współczesny" pod redakcją J Sieradzkiego — podręcznik dla nauczycieli, zeszyt I) PZWS.

Geografia.

Szkoła powszechna.

Podręczniki.

T. Radliński: Nasz kraj. Kl. IV szk. powsz. Księg. St. Kamińskiego, Kraków

Książki pomocnicze i pomoce naukowe.

A. Chałubińska i M. Janiszewski: Ćwiczenia geograficzne 1) Polska. 2) Europa, 3) Świat (od kl. IV szk. powsz.). PZWS.

W. Hessel-Zaleska: W poszukiwaniu skarbów Ziemi.

W. i J. Kondraccy: Mapa Polski (kl. V i VIII szk. powsz.).

K. Łomniewski: Mapa plastyczna wybrzeża polskiego (od kl. IV szk. powsz.).

W. Walczak: Fizyczna mapa ziemi (kl. VI, VII i VIII szk. powsz.).

G. Guttke i A. Lorentski: Globus fizyczny (kl. VI szk. powsz.). Pracownia Pomocy Nauk. „Globus".

Książki polecone do bibliotek nauczycielskich.

M. Czekańska: Ziemie Nadodrzańskie i Pomorze Wschodnie. PZWS.

E. Passendorfer: Bogactwa kopalne ziem polskich (kl. VIII szk. powsz.).

J. Zdzitowiecki: Zarys gospodarstwa niemieckich Kresów Wschodnich (kl. VIII szk. powsz.). PZWS.

Gimnazjum.

Podręczniki.

Dąbrowska i Petrusewiczowa: Geografia gospodarcza Europy kl. III kimn.

Książki pomocnicze i pomoce naukowe.

M. Czekańska: Ziemie Nadodrzańskie i Pomorze Wschodnie. PZWS.

W. Hessel-Zaleska: W poszukiwaniu skarbów ziemi.

M. Kiełczewska: Podstawy geograficzne Polski (kl. III gimn.). Instytut Zachodni. Poznań.

W. i J. Kandraccy: Mapa Polski (kl. III gimn.).

E. Passendorfer: Bogactwa kopalne ziem polskich (kl. III gimn.). Księg. Nauk. K. Szczęsnego. Toruń.

E. Passendorfer:: Przeszłość ziemi i metody jej badania (kl. II gimn.). Księg. Nauk. K. Szczęsnego. Toruń.

W. Walczak: Fizyczna mapa ziemi. Księg. St. Kamińskiego. Kraków.

J. Zdzitowiecki: Zarys gospodarstwa niemieckich Kresńw Wschodnich (kl. II gimn.) PZWS.

Liceum.

Książki pomocnicze.

E. Passendorfer: Przeszłość ziemi i metody jej badania (kl. II lic. przyr.) Księg. Nauk. K. Szczęsnego. Toruń.

Książki pomocnicze dla nauczycieli.

Cz. Skopowski i Wł. Sperczyński: Geografia gospodarcza (pomocnicza dla nauczycieli na okres 1946/47 r.).

Biologia

Szkoła powszechna

Podręczniki.

J. Zaćwilichowski: Nauka przyrody. Podr. dla kl. III szk. powsz. St. Kamiński.

W. Kociejowski i E. Malinowski: Botanika. Podr. dla kl. VI szk. powsz. PZWS.

J. Radomski, S. Tołpa, T. Mul: Nauka o człowieku łącznie z higieną. Podr. dla kl. VIII szk. powsz. PZWS.

Książki pomocnicze.

Z. Bohuszewiczówna: Leśna tanecznica. Cz. II oprac. wg. A. Formozowa i in. Książka polec. do bibl. szk. PZWS.

Z. Bohuszewiczówna: Służba zdrowia w świecie owadów. Książka polec. do bibl. starszych klas szk. powsz., do bibl. szkół średn. i bibl. naucz. PZWS.

J. Dyakowska: Zagadnienia z ochrony przyrody. Książka polec. do bibl. szk. PZWS.

Z. Demianowicz: Chwasty. PZWS. (kl. VI, VII).

Z. Gąsiorowska: Ogród szkolny. PZWS (kl. VI, VII).

I. Ruszkowska: Stonka ziemniaczana. PZWS. PZWS. (kl. VI, VII).

T. Sulma. Klucz do oznaczania pospolitych porostów. PZWS (kl. VI, VII).

J. Szaferowa: Poznaj 100 roślin. Książka pomocnicza dla uczniów klas wyższych szkoły powszechnej. PZWS.

B. Szafran: Klucz do oznaczania najpospolitszych mszaków i paprotników. PZWS. (kl. VI, VII szk. powsz.).

W. Śliwińska: Historia naszych zbóż PZWS. (kl. VI—VII).

M. Wiśniewska: Marmotek z gór. Książka polec. do bibl. szk. „Czytelnik".

Gimnazjum.

Książki pomocnicze.

J. Domaniewski: Wędrówki ptaków. PZWS.

Liceum.

Podręczniki.

Szafer i Dyakowski: Zarys botaniki. Podr. dla kl. I lic. PZWS.

Książki pomocnicze.

J. Barski: Na wielkiej fali. Książka polec. do bibl. lic. „Książka"

J. Barski: Penicillina. Książka polec. do bibl. lic. i naucz. „Książka".

Z. Bohuszewiczówna: Jean Henri Fabre — dzieje myśli i życia. Książka polec. do bibl. lic. PZWS.
J. Bowkiewicz: Rak. Książka pomocn. dla nauczyciela oraz polec. do bibl. lic. PZWS.
J. H. Fabre: Z życia owadów, tłum. Z. Bohuszewicz i F. Górska. Książka polec. do bibl. lic. PZWS.
W. Gajewski: Jak poznano prawa dziedziczności PZWS.
W. Gajewski: Symbioza. PZWS.
M. Korczewski: Na pograniczu życia i materii nieożywionej. PZWS.
J. Muszyński: Uprawa i zbiór roślin leczniczych. Nakł. „Poligrafika" Łódź.
W. Nikolski i M. Jakowlew: Jak ludzie nauczyli się mówić. „Książka".
K. Starmach: Glony z dna morza polskiego. Książka polec. do bibl. lic. i nauczyc. PZWS.
T. Sulma: Klucz do oznaczania pospolitych porostów. Książka polec. do bibl. lic. PZWS.

Książki polecone do bibl. nauczycielskich.

Z. Bohuszewiczówna: Protokóły lekcyj botaniki ze wstępem metodycznym. PZWS.
A. Gawrońska—Podgórska: Zeszyt przedmiotowy w nauczaniu biologii. PZWS.
J. Krzemieniewska: Śluzowce. Klucz do oznaczania najpospoltiszych rodzajów i opisy niektórych gatunków. PZWS.
J. Muszyński: Uprawa i zbiór roślin leczniczych. Nakł. „Poligrafika". Łódź.
J. Nowakowski: Przymierze z ziemią.

Fizyka.

Szkoła powszechna.

Podręczniki.

Cz. Fotyma i Cz. Ścisłowski: Fizyka dla kl. VI szkoły powsz. PZWS.

Książki pomocnicze.

C. Kurek—Kojrański: Od słońca do dynamomaszyny (pocelone do bibl. wyższ. klas szk. powsz.) „Książka".

Gimnazjum.

Podręczniki.

Malec i Werner: Fizyka dla IV kl. gimn. Książnica—Atlas.
Kalinowski St., Kalinowska—Widomska E.: Fizyka dla kl. IV gimn. „Nasza Księgarnia".

Liceum.

Podręczniki.

E. Rybka: Astronomia. Podręcznik dla liceów matematyczno-fizycznych i przyrodn. PZWS.

Książki pomocnicze.

Cz. Białobrzeski: Czym jest materia. Książka polec. do bibl. lic. PZWS.
W. Iwanowska: „Budowa gwiazd". Książka polecona do bibl. lic. PZWS.
C. Kurek—Kojrański: Od słońca do dynamomaszyny. „Książka".
P. Langevin: Era przemian (lektura uzupeniająca dla liceum) „Książka".
J. Mergentaler: Droga mleczna (lektura uzupełniająca dla liceum) PZWS.
M. F. Subbotin: Pochodzenie i wiek ziemi. Lektura uzupełn. dla szkół średn. „Książka".
S. Szczeniowski: Budowa jądra atomowego. Lektura uzupełniająca dla liceum. PZWS.
S. Szczeniowski: Zastosowanie energii atomowej (lektura uzupełniająca dla liceum) PZWS.
St. Szeligowski: Komety i meteory (książka polecona do bibliotek licealnych) PZWS.
Wł. Ścisłowski: Promieniotwórczość naturalna i sztuczna. Książka polecona do bibl. licealnych.
Wł. Zonn: Budowa wszechświata. Książka polec. do bibl. lic. PZWS.

Chemia.

Szkoła powszechna.

E. Turkiewicz: Podręcznik chemii. Dla VIII kl. szkoły podst. i III kl. gimn. PZWS.

Gimnazjum.

Podręczniki.

Drewiata: Chemia dla II kl. gimn. „Nasza Księgarnia".
L. Turkiewicz: Podręcznik chemii dla VIII kl. szkoły podst. i dla kl. III gimn. PZWS.

Liceum.

Podręczniki.

Pleśniewicz i Sucharda: Chemia organiczna dla I i II kl. lic. przyr. i matem.-fiz. „Książnica—Atlas".

Matematyka.

Książki pomocnicze dla nuaczyciela.

L. Jeleńska i A. M. Rusiecki: Metodyka arytmetyki i geometrii w pierwszych latach nauczania. Druk. św. Wojciecha.
S. Jelebski, Lilavati: Rozrywki matematyczne. Druk. św. Wojciecha (pomocnicza dla uczniów szkół powsz. i średn. oraz dla nauczyciela).

Wychowanie fizyczne.

Książki pomocnicze dla nauczyciela.

A. Balcerek i Fr. Laurentowski: Zabawy, gimnastyka. Osnowy lekcyjne i materiały do wychowania fizycznego (pomocnicza dla nauczycieli szkół powsz.).

Śpiew i muzyka.

Szkoła powszechna.

Książki pomocnicze.

St. Kazuro: Hymny i pieśni na jeden głos z fortepianem.
Z. Meissnerówna: Piosenki dla namłodszych. M. Arct.
F. Piasek: Radość życia. Piosenki dla młodszych dzieci.

Gimnazjum.

St. Kazuro: Kontrapunkt wokalny (polec. do bibl. szkolnych).

Książki polecone do bibliotek nauczycielskich.

St. Kazuro: Kontrapunkt wokalny (polec. do bibl. naucz.).
T. Mayzner: Śpiewajmy (pomocnicza dla nauczyciela) PZWS.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

DR STEFAN BIAŁAS
Kurator Okr. Szkol. Krakowskiego

Nauczyciel jako wychowawca i obywatel

Dwa lata minie niebawem jak skończyła się straszliwa wojna w Europie. W łunach dogasających pożarów, wśród zgliszcz i zniszczenia przystąpiliśmy do odbudowania Polski Demokratycznej. Wojna ustała, po dziś dzień jednak trwają nadal jej skutki. Minęło to, co najgorsze i niebezpieczne, ale społeczeństwo nasze musi nadal zwalczać i usuwać zgubne skutki wojny. Wyszliśmy z wojny zniszczeni, cały jednak szereg doniosłych faktów stwierdza, że budujemy pozytywnie i skutecznie swą przyszłość narodową, i że zdajemy sobie w pełni sprawę z odpowiedzialności nowego pokolenia wobec historii. Odbudowa państwa nastąpi w nowych granicach. Reforma rolna, akcja przesiedleńczo-osadnicza, realna i konsekwentna polityka zagraniczna oraz przebudowa naszego ustroju społecznego, gospodarczego — wszystko to stwierdza, że wstępujemy zdecydowanie w nowy okres celowego i planowego budowania naszej przyszłości dla dobra wspólnego.

Stuletnia niewola zaborców załamała naszą linię wychowania tak świetnie zapoczątkowaną przez Komisję Edukacji Narodowej. Polityka zaś oświatowa przedwojenna nie osiągnęła odpowiednich wyników, gdyż ustrój szkolny z roku 1932 oraz oparta na nim praktyka niejednokrotnie odbiegały od zasady jednolitości szkoły jak: oderwanie szkoły średniej od szkoły powszechnej i utrzymanie elitarnego charakteru gimnazjum i liceum.

Jest rzeczą jasną, że w związku z przeobrażeniami powojennymi szkoła w Polsce Demokrytycznej musi dostosować się do nowych wymagań dzisiejszych czasów, które w pierwszym rzędzie cechuje wiara i dążenie do urzeczywistnienia sprawiedliwego podziału dochodu społecznego. Oderwanie się od gospodarki opartej na egoiźmie i wyzysku pracującego wymaga wychowania nowego typu człowieka. Szkoła jako instytucja społeczna winna przyspieszyć realizację nowych ideałów i dać wychowankom jasny, wyraźny cel wychowawczy. Bez zrozumienia tego zadania szkoła nie przyczyni się do urzeczywistnienia tych ideałów, które obowiązują w nowych czasach. Od jakości szkoły zależą pozytywne wyniki w wychowaniu nowego typu obywatela, a jakość szkoły uwarunkowana jest przede wszystkim rezultatami pracy nauczycieli.

Tylko nauczyciel czynny, przejęty zamiłowaniem do swej pracy zawodowej, rozumiejący nowe zadania szkoły i mający przed oczyma jasny wzór wychowawczy wynikający z nowego ukształtowania rzeczywistości daje gwarancję, że potrafi on wychować młodzież tak, aby była zdolna do spełniania swych obowiązków. Nauczyciel zdający sobie sprawę z roli szkoły jako narzędzia przebudowy życia może wzniecić w duszy wychowanków zapał i trwałą chęć do pracy dla lepszego ustroju życia zbiorowego. Praca nad uspołecznieniem wychowanka, przygotowanie go do szczerej i chętnej pracy dla życia zbiorowego, przy uwzględnieniu jego wartości indywidualnych, harmonizujących się z celami społecznymi — oto cel wychowawczy nauczyciela.

W obecnej sytuacji nauczyciel polski pragnąc wywiązać się należycie z ciążących na nim obowiązków winien nawiązać do wyników ogólnopolskiego Zjazdu Oświatowego zwołanego przez Ministra Oświaty dr Stanisława Skrzeszewskiego w Łodzi w dniu 18. VI. 1945 r. Na zjeździe tym ustalono pewne zasady przewodnie, które pozwolą nauczycielowi na zorientowanie się w obecnej rzeczywistości w dziedzinie oświatowej.

Oto podstawowe zasady ustalone na wspomnianym zjeździe:

1. Naczelną wytyczną reformy jest dążenie do demokratyzacji oświaty pojętej jako udostępnienie pełni dóbr kulturalnych najszerszym masom chłopskim, robotniczym i inteligencji pracującej.
2. Konieczność zmiany ustroju szkolnego wynika ze zmian, jakie zachodzą w naszym życiu. Wytyczne zmiany — to przystosowanie struktury szkoły do nowego układu sił społecznych, potrzeb gospodarczych i do nowego zasięgu terytorium państwowego.
3. W dążeniu do reformy przyświecają tradycje polskiej myśli postępowej (Komisja Edukacji Narodowej, Staszic, demokratyczny odłam Wielkiej Emigracji itd.).
4. Negatywna ocena szkoły wprowadzonej przez reformę 1932 na skutek jej antydemokratycznego, elitarnego charakteru i niezrealizowania zasady powszechności.
5. Nowa szkoła winna być oparta na zasadach jednolitości, powszechności, publiczności i bezpłatności nauczania.

W dążeniu od osiągnięcia celów wychowawczych nauczyciel winien mieć na uwadze elementy nowego ideału wychowawczego:

1. odbudowanie i wyniesienie zachwianych przez wojnę i sponiewieranych przez lata okupacji wartości kultury oraz poszanowania człowieka i sprawiedliwości,

2. wychowanie kultu pracy, jako miernika zasługi społecznej i źródła awansu społecznego,

3. oparcie o świadomy i krytyczny stosunek do polskiego dorobku dziejowego, do polskiego wkładu do kultury ogólnoludzkiej,

4. budzenie i pogłębianie świadomości przynależności do wielkiej rodziny narodów słowiańskch,

5. antyniemiecka i antyfaszystowska postawa wobec pozostałości faszyzmu i hitleryzmu,

6. wprzągnięcie każdego ucznia, każdej klasy i każdej szkoły do twórczego wysiłku Polski Demokratycznej.

Jest rzeczą oczywistą, że nauczyciel nie może zamknąć się w murach szkoły i poprzestawać na nauczaniu i wychowaniu powierzonej mu dziatwy. Nauczyciel winien mieć na uwadze charakter społeczny swej pracy, gdyż od wyników jej zależy pomyślny rozwój nowego społeczeństwa i państwa. Pracę społeczną, która została zapoczątkowana już w murach szkoły jak: samorząd szkolny, Kasy oszczędności, Koła krajoznawcze, Kółka sportowe itd. winien on kontynuować na niwie społecznej. Rola jego w tym względzie jest doniosła, szczególnie w środowiskach wiejskich, fabrycznych, małomiasteczkowych. Praca jego winna skupiać elementy pozytywne, zdolne i pragnące rzetelnie spełniać swe obowiązki obywatelskie. Praca ta jest tym bardziej konieczna, że koła reakcyjne starają się jadem niewiary i destrukcyjną akcją utrudnić realizację nowych celów. Jest to szczególnie aktualne w środowiskach zaniedbanych, gdzie ciemnota uniemożliwia odpowiednią ocenę odbywających się przemian społeczno-politycznych, a wroga postawa zaślepionych inteligentów, wychowanych w duchu egoizmu klasy posiadającej pragnie odstręczać umysły i serca tych, którzy pracują dla postępu w dziedzinie politycznej, społecznej i oświatowo-kulturalnej.

Z tych względów nauczyciel winien dobrze uświadomić sobie, jaką jest jego rola w rzeczywistości powojennej, jakie ma zadania do spełnienia i jakie ciążą na nim obowiązki w stosunku do Polski Demokratycznej. Nie może on ograniczać się tylko do pracy zawodowej, ale brać udział w pracy w zakresie oświaty dorosłych jak. na kursach systematycznego nauczania, w pracy świetlicowej, w życiu oświatowo-kulturalnym, w organizowaniu bibliotek, czytelnictwa, kółek samokształceniowych itp.

Nie obcą mu też będzie dziedzina zainteresowań i potrzeb środowiska, w którym pracuje w odniesieniu do spraw publicznych i obywatelskich. W związku z tym winien brać czynny udział w życiu samorządu terytorialnego i w państwowym życiu politycznym Na skutek prac nauczyciela w tym kierunku nie ucierpi szkoła, gdy nauczyciel zdolny i świadomy swych obowiązków, może w tym względzie wiele zdziałać pozytywnie zachowując takt, umiar i poszanowanie swego autorytetu. Oto są najgłówniejsze powinności nauczyciela. W dziedzinach tych, które zostały tylko z grubsza dotknięte znajdzie się wiele miejsca dla inicjatywy i konsekwentnej pracy dla dobra zbiorowego. Nauczyciel, który rozumie swe zadanie w dzisiejszej sytuacji powojennej i chętnie weźmie udział w pracy publicznej dla dobra Polski Demokratycznej, niewątpliwie w dużej mierze przyczyni się do demokratyzacji oświaty i wyrobienia społecznego szerokich rzesz obywateli i będzie miał duże zasługi w pracy pozytywnej i konstruktywnej w wykształceniu i wychowaniu nowego typu człowieka.

Praca jego tak pojęta i przeprowadzona niewątpliwie będzie owocną i przyczyni się do osiągnięcia rezultatów w dziele odrodzenia narodu. W obecnym przełomowym momencie naszego życia historycznego winien on w pracy swej wysunąć się na czoło całego narodu razem z tymi, którzy w innych dziedzinach naszej rzeczywistości, jak w życiu politycznym, społecznym, nauce, literaturze i sztuce wzięli na siebie trud związany z kształtowaniem obecnej rzeczywistości w myśl istotnych naszych potrzeb w odrodzonej Polsce Demokratycznej.

Plan pracy kierownika szkoły powszechnej

Każde przemyślane działanie jest oparte na planie. Dotyczy to nawet rzeczy drobnych, a konieczne jest przy działaniu na dalszą metę, które ma być wykonane w ciągu kilku miesięcy, czy lat. Nie sposób przeprowadzić jakąś rzecz, gdy nie posiadamy planu, który winien być kośćcem działania.

Toteż i na terenie szkoły istnieją różne plany pracy, a punktem wyjścia dla nich jest plan pacy kierownika szkoły. Ten bowiem ma być niejako źródłem, z którego wypływają inne szczegóły we wszystkich przejawach życia szkolnego.

Sprawy wychowawcze.

Najważniejszym działem są sprawy wychowawcze. Tutaj należy przemyśleć, jakie organizacje uczniowskie spośród dozwolonych przez władze — będą rozwijały się w szkole a więc: P. C. K., Koło Przyjaciół Żołnierza, Harcerstwo, Spółdzielnia Uczniowska łącznie z Samorządem uczn. itp. Każda organizacja winna mieć krótko określony cel pracy i nazwisko opiekuna. Trzeba również pamiętać o wychowawczym znaczeniu dyżurów uczniowskich. Na posiedzeniach Rady Pedagogicznej należy przedyskutować statuty i regulaminy organizacyjne. W szkołach, w których nie uczą religii księża katecheci

lub proboszczowie, na nauczycieli spada cały ciężar wychowania moralnego i religijnego, tak bardzo w dzisiejszych czasach powojennych zaniedbanego. Toteż i ten dział pracy musi być dokładnie przez Radę Pedagogiczną omówiony, bez frazesów i górnolotnych wyrażeń, ale konkretnie i zwięźle, a następnie wcielany w życie.

Ponieważ nauczanie jest częścią wychowania, w dziale dydaktycznym będą również poruszane zagadnienia dotyczące spraw wychowawczych.

Sprawy dydaktyczne.

Sprawy dydaktyczne mają kilka rozmaitych działów, toteż dobrze będzie posegregować je i oznaczyć kolejno. A więc:

1. Opracowanie **rozkładów materiału** na cały rok z góry według programu, jak również rozkładów materiału dla klas opóźnionych, o ile je szkoła organizuje.

2. Sprawa **podręczników** jest jeszcze obecnie tak trudna do ujęcia, że Rada Ped. musi głęboko się zastanowić, aby można było istniejącymi w handlu księgarskim podręcznikami obdzielić wszystkie klasy.

3. W związku z podręcznikami stoi **czytelnictwo**, a więc biblioteka uczniowska i ewent. czytanie książek w świetlicach szk. Opiekun tego działu stwarza sobie regulamin biblioteki i stara się o powiększenie księgozbioru.

4. **Wycieczki naukowe i rozrywkowe** winny posiadać rozłożony w czasie plan z zaznaczeniem charakteru tychże i oznaczeniem klas, które biorą w nich udział.

5. W szkołach o kilku nauczycielach organizuje się **lekcje „pokazowe"** dla wszystkich członków grona naucz. Jest więc oznaczony przedmiot albo zagadnienie, które w bież. roku będzie omawiane i w zastosowaniu do tego planuje się w poszczególnych miesiącach tematy i wykonawców. W ten sposób całe grono naucz. jest poinformowane kilka miesięcy naprzód, o czym będzie mowa i odpowiednio może się do dyskusji przygotować. Uniknie się przez to stereotypowych wypowiedzi w rodzaju: „lekcja była dobra i należy tylko prelegentce podziękować za trud".

Tematy powyższych lekcji powinny się pokrywać z tematami omawianymi na posiedzeniach Rady Ped. i hospitacjami.

6. Osobną troską trzeba otoczyć dział **pomocy naukowych** i pracę tak podzielić, aby w ciągu roku zawsze „coś" szkoła otrzymała. Zdarza się często, że niektórzy nauczyciele mają talent zrobić coś z niczego, a wiem z doświadczenia, że bardzo wiele pomocy naukowych można sporządzić własnymi siłami.

6. Na początku każdego miesiąca odbywają się **konferencje klasowe**, na których omawia się realizację programu, frekwencję, karność, prace w organizacjach uczn. Kierownik szkoły winien i tutaj mieć swój terminarz podany do wiadomości Grona na cały rok z góry.

7. Trudnym do ułożenia jest **rozkład lekcji**, szczególnie w tych szkołach, w których pracuje kilku i więcej nauczycieli. Chodzi bowiem o to, aby nauczyciel nie tracił niepotrzebnie czasu podczas tak zw. okienek. Łączy się z tym sprawa dyżurów naucz. podczas przerw, które znowu mają swój własny rozkład łącznie z rozkładem lekcyjnym.

8. Na początku pracy rocznej, **kierownik** po zapoznaniu się z zamiłowaniami, uzdolnieniami i wykształceniem poszczególnych członków Grona naucz., rozkłada pracę w szkole i przydziela wychowawstwo i opiekę nad klasami odpowiednim nauczycielom. Każda szkoła winna mieć opracowany przez Radę Ped. regulamin opiekuna klasowego. (Wiele materiału w tej sprawie zawiera artykuł St. Kowalczyka drukowany w Dz. Urz. K. O. S. Krak. z roku 1937 Nr. 10).

9. W ciągu roku odbywają się na terenie szkoły różne imprezy dla uczniów i ich rodziców. Plan ich opracowany na cały rok naprzód daje możność dokładnego ich przygotowania.

Hospitacje.

Jakkolwiek **hospitacje** należą do dydaktycznych czynności kierownika szkoły, dobrze będzie opracować je w osobnym dziale pracy. Praca to najodpowiedzialniejsza ze wszystkich i dlatego przed jej planowaniem musi się kierownik szkoły zastanowić, jakie zagadnienia czy przedmiot trzeba w bież. roku wznieść na najwyższy poziom w szkole i w zależności od tego przemyśleć organizację hospitacji. Nie można sprawy tej traktować sporadycznie, albo dorywczo. Oprócz tego hospitacje winny być rozłożone w czasie. Jeżeli szkoła otrzymała nową siłę nauczycielską, trzeba na hospitacjach poznać jej metodę i zainteresowania. Przy końcu półrocza i roku szkolnego specjalne hospitacje będą miały na celu skontrolowanie wyników nauczania. Poza tym myślą przewodnią hospitacji muszą być zagadnienia, dookoła których obraca się cała praca w bież. roku szkolnym. Może to być zagadnienie prac piśmiennych, czytelnictwa, ćwiczeń ortograficznych czy gramatycznych, prace domowe ucznia, uspołecznienia młodzieży, czynnego ustosunkowania się młodzieży do nauki, wreszcie jakiś przedmiot nauczania lub tp. Wybór jest zależny od potrzeby szkoły. Jeżeli tych potrzeb jest więcej, trzeba umieć wybrać najpilniejszą, a inne pozostawić na dalszy okres, pamiętając, że plan roczny jest tylko częścią planu kilkoletniego, opracowanego w grubszych zarysach na posiedzeniu Rady Pedagogicznej. Jeżeli całe grono nauczycielskie będzie skupiało swoje wysiłki na opracowanie pewnego zagadnienia, wyniki nie dadzą na siebie długo czekać. W ten sposób poziom szkoły będzie z roku na rok się podnosił, a przecież o to tylko nam chodzi.

Dlatego powiedziano na wstępie tego ustępu, że hospitacje są najodpowiedzialniejszym działem pracy kier. szkoły.

Ilość hospitacji zależna jest od liczby nauczycieli uczących w szkole. **Przeciętnie** biorąc winna wynosić tyle godzin tygodniowo, ile wynosi liczba etatów, a więc w szkole o 5 nauczycielach powinien odbyć kier. szkoły 5 hospitacyj tygodniowo. Nie znaczy to jednak, aby każdy nauczyciel był hospitowany jeden raz w tygodniu. W szkołach, gdzie uczą siły niekwalifikowane, najwięcej hospitacyj należy im poświęcić.

Omawianie sposobu hospitacji nie należy do niniejszych rozważań.

Posiedzenia Rady Pedagogicznej.

Równolegle do projektowanych prac dydaktycznych odbywają się posiedzenia Rady Ped. Z góry trzeba założyć, że będzie ich więcej na początku roku szkolnego. Trzeba bowiem omówić organizację pracy w szkole, rozkład materiału, skontrolować metrykę szkolną itp. sprawy, które są najpilniejsze i bez których dalsza praca nie mogłaby być kontynuowana. Dalsze posiedzenia będą miały za przedmiot opracowanie zagadnienia, o którym była mowa w dziale hospitacji, a poza tym klasyfikacje w poszczególnych okresach roku szk. Niezależnie od tematów posiedzeń Rady Ped., które zaplanowaliśmy na cały rok, powinniśmy omawiać równocześnie na każdym posiedzeniu: rozporządzenia Władz Szk., a na posiedzeniach poświęconych klasyfikacji wysłuchać sprawozdania kierownika szkoły o stanie wychowania i nauczania w szkole. Ostatnie posiedzenie Rady Pedag. winno być poświęcone na podsumowanie wyników całorocznych, wyszukanie przyczyn niezrealizowania niektórych punktów planu.

Nie omawiamy na posiedzeniach Rady Ped. **poszczególnych** hospitacji. Te sprawy należą do konferecji indywidualnych pohospitacyjnych.

Współpraca domu ze szkołą.

Potężnym narzędziem w osiąganiu wyników w wychowaniu i nauczaniu są Komitety Rodzicielskie. Dlatego współpraca domu ze szkołą jest konieczna. Wiele bowiem uprzedzeń obustronnych zniknie przy wzajemnym zbliżeniu się, a w miejsce ich nastąpi prawdziwe zrozumienie i współdziałanie. Współpraca ta nie polega na tzw. wywiadówkach, gdzie w obecności kilkudziesięciu ojców i matek oskarża się (bardzo rzadko chwali) ucznia-delikwenta. Wspólne rozmowy, pogadanki o zamierzeniach szkoły, jej potrzebach, warunkach nauczania, wymaganiach szkoły, frekwencji, dożywiania, dalszego kształcenia dzieci — są tematami, które interesują ogół rodziców. Natomiast Grono naucz. dowiaduje się od rodziców o warunkach pracy domowej uczniów, ich zdolnościach i zamiłowaniach, o możliwości dowożenia dzieci do szkoły.

Oświata dorosłych.

Od niepamiętnych czasów nauczyciel spełnia swoją rolę także poza normalną nauką szkolną. W przeróżnych organizacjach młodzieżowych, na kursach dla dorosłych, teatrach amatorskich, widać jego pracę. A pracą tą zawsze kieruje kier. szk. Dlatego i ten dział pracy powinien mieć swoje miejsce w planie rocznym z zaznaczeniem, jakie formy ta praca przybierze i kto z nauczycielstwa weźmie w niej udział.

Sprawy administracyjne.

Do nich należy zaliczyć przede wszystkim kontrolę metryki szkolnej, starania o realizację powszechności nauczania, prowadzenie dziennika lekcyjnego (którego wypełnianie jest różne, a winno być ujednolicone), kronikę szkolną, w której wszystkie sprawy, dotyczące szkoły winny być umieszczane w porządku chronologicznym, a w szczególności prace naukowe, gospodarcze, społeczne. Na temat prowadzenia kroniki szkolnej wiele artykułów drukowała przed r. 1939 „Praca Szkolna".

Sprawy gospodarcze.

Na koniec należy wspomnieć o sprawach gospodarczych, tak bardzo żywotnych w obecnym czasie zniszczenia powojennego. Jakkolwiek braki na tym polu są bardzo wielkie, a możliwości skromne, trzeba po zapoznaniu się z warunkami finansowymi gminy i Komitetu Rodzicielskiego rozważyć, które potrzeby są najpilniejsze i te w swoim planie pracy zaprojektować, inne pozostawiając na czas dalszy.

Ułożenie planu.

Gdy kierownik szkoły przemyśli już w zarysach projekty prac swojej szkoły, przystąpi do ułożenia planu na piśmie. Poniżej podany szkic planu pracy kier. szk. nie jest żadnym wzorem. Jest on jednym z wielu przykładów. Poruszone są w nim wszystkie zagadnienia wyżej omówione. Ma on tylko służyć za przykład **jak można** taki plan ułożyć, a **nie jak musi** być ułożony, tym bardziej, że zastosowany w praktyce był już korygowany i uzupełniany, stosownie do wymagań życia. Nawet najidealniejszy plan musi być zmieniany, jeżeli zajdzie tego potrzeba. Również i kolejność poszczególnych punktów nie równa się ich ważności. Wszystko jest ważne. Pisząc projekt pracy szkolnej jednego należy się wystrzegać, a mianowicie tzw. „wody", gdzie się wiele pisze szumnych frazesów, oklepanych zwrotów, a mało konkretnej treści. Plan winien zawierać same konkrety i to zwięźle zaznaczone. Natomiast przy realizacji tego planu zajdzie potrzeba szerszego ujęcia zagadnień.

Plan pracy kierownika szkoły.

I. Zagadnienia wychowacze.

Szkoła prowadzi organizacje uczniowskie:

1. PCK. Opiekunka naucz. N. N.

cel: higiena, ratownictwo, postawa młodzieży wobec starszych, ochrona przyrody, pomoc materialna.

2. Koło Przyjaciół Żołnierza — Opiek naucz. X. Y.,

cel: nawiązanie łączności z wojskiem polskim, opieka nad grobami poległych żołnierzy.

3. Spółdzielnie uczniowskie oparte na samorządzie uczniowskim — Op. W. Z.,

cel: Organizacja uroczystości państwowych i szkolnych, pomoc w nauce, sklepik szkolny, wycieczki.

4. Dyżury uczniowskie — Opiek. Grono nauczycielskie,

cel: Porządek w klasie, przestrzeganie przepisów szkolnych.

ad 1. i 3. odnowić regulaminy (PCK. i Spółdz. uczn.),

ad 2. i 4. stworzyć statut (dla Koła Przyj. Żołnierza i regulamn dla ucznia i dla dyżurnych).

II. Zagadnienia dydaktyczne.

1. Opieka i wychowanie klasowe: Klasa I. naucz. N. N., Klasa II. naucz. X. Y. itd.

ad 1. stworzyć regulamin opiekuna klasowego.

2. Roczny rozkład godzin z uwzględnieniem specjalnych zainteresowań, wykształcenia, zdolności naucz.

Rozkład dyżurów nauczycielskich według dni tygodnia

cel: utrzymanie karności, zachowanie się uczniów w szkole a szczególnie podczas uroczystości.

3. Roczny ramowy rozkład materiału nauczania według programu na bieżący rok szkolny z uwzględnieniem koncentracji w kl. I—IV. i korelacji j. polskiego z historią w kl. IV—VII. Roczny ramowy rozkład materiału nauczania dla klas opóźnionych.

4. Podręczniki: kl. I. Falski — Elementarz, Rusiecki — Arytmetyka, kl. II. Raczyńska — Wśród dzieci itd.

5. Czytelnictwo: Biblioteka uczniowska — Opiek. naucz. W. T.

a) stworzyć regulamin biblioteki, b) powiększyć księgozbiór o lektury z kl. VI. „W pustyni i puszczy" — 15 egz. i z kl. VII. „Krzyżacy" — 10 egz.

6. Wycieczki: opracować plan roczny na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

7. Pomoce naukowe: Opiek. naucz. M. B. — przyroda z geografią, Opiek naucz. Z. R. — historia, polskie.

Październik a) opracować spis istniejących w szkole według przedmiotów.

Listopad b) naprawa zniszczonych obrazów, map itp. c) regulamin wypożyczania.

Grudzień d) spis potrzebnych pomocy nauk., których szkoła nie posiada.

8. Konferencje klasowe miesięczne,

cel: plan pracy na następny miesiąc, sprawy wychowania, frekwencja, statystyki miesięczne. Kalendarz: 1. X. — 4. XII. itd.

9. Imprezy dla uczniów wzgl. rodziców.

Kalendarz: Wrzesień — Obchód dnia Spółdzielczości — Organizuje Spółdz. uczniowska.

Grudzień — Obchód św. Mikołaja — Organ. naucz. N. N.

Styczeń — Choinka — Organ. naucz. Z. W.

Maj: Dzień Matki i Dziecka — Organ. naucz. N. N. Rocznica Konstytucji — Organ. naucz. Z. R.

Czerwiec — Święto Morza — Organ. naucz. M. B. — Wycieczka 2-dniowa — Organ. naucz. Z. W. — Zakończenie roku szkolnego — organizuje całe Grono nauczycielskie.

10. Lekcje pokazowe i konferencje poświęcone sprawom nauczania: a) historii od kl. III—IV, b) ortografii i gramatyki.

Listopad — lekcje ćwiczeń ortograficznych od klasy II—VII.

Luty — lekcje ćwiczeń gramatycznych kl. II—VII.

Kwiecień — lekcje historii kl. III—VII.

Hospitacje.

Miesiąc	Temat	L. hosp.
Wrzesień:	Organizacja pracy w klasie . .	14
Październik:	Poznanie nowej siły naucz. .	20
	Hospitacja siły niewykwalifikowanej . .	20
Listopad:	Ćwiczenia ortograficzne . . .	30
Grudzień:	Kontrola żywotności organizacji uczn.	5
	Sprawdzanie wytycznych Rady Pedagogicznej w sprawie nauczania ortografii .	20
Styczeń:	Sprawdzanie wyników I półrocza	35
Luty:	Ćwiczenia gramatyczne	30
Marzec:	Sprawdzanie wyników za III okres ze szczególnym zwróceniem uwagi na dzieci najsłabsze	35
Kwiecień:	Sprawdzian wytycznych Rady Pedagogicznej w sprawie nauczania gramatyki	25
Maj:	Historia i prehistoria	20
Czerwiec:	Roczne wyniki pracy	35

12. Konferencje Rady Pedagogicznej.

Wrzesień: Rozkład materiału nauczania. Rozkład godzin (plan godzin). Wprowadzenie nowych programów. Przydział pracy. Kontrola metryki i realizacja powszechności nauczania. Plan pracy kierownika szkoły.

Październik: Działalność organizacji uczniowskich. Regulaminy i statuty. Regulamin opiekuna klasowego. Regulamin biblioteki. Plan wycieczek szkolnych.

Listopad: Opracowanie tematu: Ćwiczenia ortograficzne w nauczaniu języka polskiego. Referent naucz. X. Y.

Grudzień: Sprawozdanie opiekunów organizacji uczn. Referat naucz. N. B. pt. Ocena pracy ucznia.

Styczeń: Klasyfikacja półroczna.

Luty: Opracowanie tematu: Metodyka ćwiczeń gramatycznych. Ref. naucz. M. N.

Marzec: Klasyfikacja za III okres.
Maj: Opracowanie tematu: Metodyka historii. Ref. naucz. M. B.
Czerwiec: Klasyfikacja roczna. Omówienie wyników realizacji planu rocznego.
III. Sprawy administracyjne.
1. Kontrola metryk szkolnych i rejestru uczniów w dziedzinach lekcyjnych.
2. Sposoby zapisywania lekcji i kontrola frekwencji.
3. Kronika szkolna.
4. Wprowadzenie nowych ksiąg ocen systemu arkuszowego.
IV. Współpraca domu ze szkołą.
Zebrania Rodzicielskie:
Wrzesień: Organizacja klas opóźnionych. Dożywianie.
Przygotowanie obchodu św. Mikołaja i choinki dla dzieci. Potrzeby szkoły. Warunki domowe ucznia.
Kwiecień: Sprawdzanie wytycznych Rady Rodziców.
Czerwiec: Wyniki pracy nauczycielstwa w szkole.
V. Plan pracy oświatowej.
Ośmiomiesięczny kurs 7-mioklasowej szkoły powsz. dla dorosłych trwający od X. 1946 — V. 1947.
Przydział przedmiotów: religia Ks. N. N. Język polski B. M. itd.
VI. Sprawy gospodarcze.
1. Naprawa ławek szkolnych
2. Wewnętrzny remont szkoły
3. Lakierowanie tablic
4. Oszklenie okien
5. Opał
6. Naprawa dachu.
7. Kontrola pracy obsługi w szkole itd.

Dyskusja nad planem.

Bezpośrednio po ułożeniu planu pracy przez kierownika szkoły następuje posiedzenie Rady Pedagogicznej, na której omawia się go punkt po punkcie. Rada stawia wnioski, uzupełnia lub zmienia. Po uchwaleniu całego projektu, plan staje się prawomocny i od tego czasu następuje jego realizacja.

Kontrola realizacji.

Jeżeli trudno jest kontrolować objektywnie drugą osobę, o ileż trudniej jest skontrolować samego siebie. Jakkolwiek plan w pewnej swojej części jest projektem pracy dla Grona nauczycielskiego, jest on także podstawą pracy dla kierownika szkoły, który musi nie tylko go wykonywać, ale również często do niego zaglądać i sprawdzać, czy zaprojektowane zagadnienia są w rzeczywistości przez nauczycieli jak i przez niego samego realizowane. Dla łatwiejszego kontrolowania realizacji swego planu dobrze jest zaznaczyć w kalendarzu, co na który tydzień jest projektowane. A ponieważ kalendarz mamy często w ręce ,żadna praca nie wymknie się nam z pamięci. W miarę wykonywania zamierzonych prac winien kier. szk. odnotować na planie, w jakim czasie zostały one przepracowane. W tym celu układając plan można przy każdym zagadnieniu pozostawić nieco wolnego miejsca na adnotację.

Np. na wrzesień planowaliśmy posiedzenie Rady Ped. w sprawie rozkładu materiału nauczania itd. Realizacja: Wykonano na trzech posiedzeniach Rady Ped. w dn. 5. IX, 8. IX. i 12. IX. Im więcej takich adnotacji plan posiada, im więcej widać w nim poprawek i uzupełnień, tym staje się on lepszym obrazem pracy w szkole.

Inne działy pracy jak organizacje uczniowskie, opieka nad pomocami naukowymi itp. winny posiadać sprawozdania miesięczne, które ułożone w porządku chronologicznym w teczce pt. „Plan pracy" dają obraz wykonanych prac. Oprócz rzeczowego planu i powyższych sprawozdań teczka winna zawierać:
1. Główny rozkład lekcji (a w razie zmiany organizacji szkoły, dodatkowe rozkłady zajęć).
2. Projekt organizacyjny szkoły.
3. Sprawozdanie z organizacji szkoły.
4. Formularz statystyczny.
5. Regulaminy i statuty opracowane już przez Radę Ped.
7. Plan ogrodu szkolnego.

Powyższe rozważania nie zamykają kwestii planu pacy kierownika szkoły. Są tylko drobnym przyczynkiem do podniesienia omawianej sprawy o jeden szczebel. Nie będą one brane pod uwagę przez ogół kierowników szkół, którzy to zagadnienie już niejednokrotnie przetrawili i mają w tym kierunku niemałe doświadczenie. Istnieje jednak obecnie wielu nauczycieli, nieraz bez odpowiednich kwalifikacji, którzy są zmuszeni kierować szkołą. I choć chętnie przedyskutowaliby omawiane zagadnienie, nie mają ku temu możliwości. Niechże więc tym, niniejsze rozważania przyjdą z pomocą do przełamania trudności w ułożeniu własnego planu. Starsi zaś i doświadczeńsi już kierownicy znajdą o wiele więcej materiału do rozważania w książkach, które ostatnio ukazały się na półkach księgarskich a mianowicie:

W. Gałecki: Organizacja pracy w szkole.

O. Kotula: Poradnik dla nauczycieli, kierowników, dyrektorów szkół oraz pracown. admin. szkoln.

Poza tym omawia te sprawy Regulamin dla kierowników szkół powszechnych i Regulamin dla Rad Pedagogicznych Dz. Urz. Nr. 13 z roku 1923 a także Statut szkoły powszechnej (Dz. Urz. Nr. 13 z roku 1933).

Antoni Koczur

KRONIKA

Konferencja dyrektorów szkół krakowskich

W ubiegłym tygodniu odbyła się w Gimnazjum i Liceum im. B. Nowodworskiego konferencja dyrektorów szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycie-

li z terenu m. Krakowa. Po powitaniu ob. Kuratora przez dyr. K. Lewickiego zabrał głos nowomianowany Kurator Okr. Szk. Krak. Dr. St. Białas, który w dłuższym przemówieniu naświetlił na tle ostatnich przemian społeczno-ustrojowych rolę nauczyciela w pracy wychowawczo-oświatowej w szkole i poza szkołą. Mimo wciąż jeszcze trudnych warunków materialnych, mimo istniejących różnic ideologicznych nauczycielstwo musi się zdobyć na twórczy wysłek w dziele wychowania nowego człowieka dla Odrodzonego Państwa Polskiego. Ob. Kurator podkreślił ogromne znaczenie wychowawcze bezpośredniego kontaktu szkoły ze środowiskiem, oraz omówił szereg aktualnych spraw związanych z wykonywaniem obowiązków przez Dyrektorów szkół.

Po przemówieniu ob. Kuratora wywiązała się dyskusja, w której poruszono szereg aktualnych zagadnień, na szczególną uwagę zasługuje paląca sprawa Domu Wycieczkowego w Oleandrach ufundowanego przez młodzież szkolną, a zajętego obecnie przez Dyrekcję Paliw Płynnych, wobec czego ruch wycieczkowy młodzieży szkolnej z konieczności omija Kraków. Liczne wycieczki z Ziem Odzyskanych zostały odwołane wskutek braku odpowiednich pomieszczeń. Na zakończenie zabrał głos poseł na Sejm R. P. ob. Henryk Dobrowolski, który omówił zagadnienie szkoły i nauczyciela na tle ostatnich debat w Sejmowej Komisji Oświatowej.

Kurs Nauki o Polsce i świecie współczesnym

W porozumieniu z Ministerstwem Oświaty Kuratorium Okr. Szk. Krak. zorganizowało przy Wyższej Szkole Nauk Społecznych Kurs Nauki o Polsce i Świecie współczesnym dla nauczycieli szkół krakowskich. Kurs trwać będzie od dnia 12 maja do 20 czerwca br. Wykłady odbywają się w szkole powsz. Nr. 1 przy ul. św. Marka 24 w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17—20. Kierownictwo naukowe Kursu spoczywa w rękach Dr. Józefa Sieradzkiego. Wykładowcami są najwybitniejsi znawcy danych zagadnień. Udział w Kursie zgłosiło ponad 100 nauczycieli wszystkich typów szkół.

Konferencja metodycznego Ogniska Krajoznawczego

odbyła się dnia 25 kwietnia br. w Krakowie przy udziale 70 osób. Oprócz Okręgu Krakowskiego reprezentowane były Okręgi: Śląski, Poznański i Toruński.

I. We wstępnym przemówieniu Kurator Okr. Szk. Krakowskiego ob. Dr. Stefan Białas podniósł wartość i piękno przeżyć krajoznawczych i wezwał do realnego i czynnego popierania ruchu krajoznawczego, który obecnie stał się masowym.

II. Prof. U. J. Dr. Stanisław Pigoń scharakteryzował pozytywne wartości młodzieży chłopskiej, jej pracowitość, wytrzymałość, realizm, ostrożność, pojednawczość, brak mściwości, praworządność, za wzory uważa prof. Bujaka, Chmaja, Orkana, Gwiżdża i i.

W dyskusji po odczycie Kurator ob. Dr. S. Białas omawia dodatnie cechy psychiki robotnika i podkreśla znaczenie ruchu robotniczego w obecnych czasach i nadmienia, iż psychikę chłopa trzebaby przetworzyć, tempo i aktywność jego wzmocnić.

Kol. Sendorkowa potwierdza ze swej praktyki wywody prof. Pigonia o większej rzetelności młodzieży wiejskiej w porównaniu z miejską.

III. Dr. Roman Reinfuss daje przykłady uwzględnienia zagadnień socjologicznych w pracy Kół Krajoznawczych. Samo Koło może być przedmiotem badań socjologicznych: jego powstanie, grupy społeczne wśród członków, kryteria przy wyborze Zarządu Koła, motywy wstąpienia do Koła itp. Uwzględniać należałoby zjawiska społeczne nie trudne np. te, które są wskazane w kwestionariuszu do opisu miasta.

Prelegent widzi jasno trudności, jakie nastręczają się młodzieży przy wywiadach socjologicznych i etnograficznych. Prace tego rodzaju należy poruczać młodzieży przygotowanej, a to, co podaje młodzież, trzeba selekcjonować i kontrolować. Z kwestionariusza „Co wiemy o przeszłości naszej wsi", który jest zasadniczo nieco trudny, należy wybierać niektóre pytania i podawać je częściowo młodzieży.

Prof. Zofia Domaniewska mówi o „zadaniach opiekuna Koła Krajoznawczego". Z natury rzeczy krajoznawstwo jest centralą wiadomości o przyrodzie i człowieku, a pogłębiając stosunek do kraju ojczystego wytwarza specjalny typ człowieka optymisty.

Prof. L. Węgrzynowicz przypomina niektóre obowiązki organizacyjne, potrzebę znajomości praw krajoznawczych, regulaminów, czytania Orlego Lotu itp. W dyskusji zabierają głos pp. Sendorkowa, D. Dobrowolska, Traczewska, Dr. Czekańska. Po południu odbyli uczestnicy konferencji piękną i wzorowo poprowadzoną wycieczkę na Zwierzyniec, Salwator i kopiec Kościuszki. Po drodze objaśnień udzielali: Dr. Gabriel Leńczyk z zakresu archeologii, Dr. Marian Gotkiewicz z zakresu morfologii, a na kopcu dyr. Maria Dobrowolska w dłuższym wykładzie przeprowadziła analizę krajobrazu roztaczającego się ze szczytu Kopca Kościuszki.

Sprawozdanie z konferencji Ogniska Metodycznego Matematyki

W dniu 8 maja 1947 r. odbyła się Konferencja, w której wzięli udział nauczyciele matematyki państw. i prywat. Liceów i Gimnazjów ogólno-kształcących, Zakładów Kształcenia Nauczycieli oraz wielu nauczycieli szkół podstawowych z Krakowa i z najbliższej okolicy.

Ob. Prof. Rudolf Niemiec, kierownik Ogniska Metod. j. łacińskiego wygłosił referat p. t.: „Praca nauczyciela matematyki nad wyrobieniem językowym uczniów. Terminy matematyczne i ich pochodzenie".

Praca nauczyciela matematyki nad wyrobieniem językowym ucznia jest pożądana i cenna, gdyż:

1. matematyka zaprawia umysły uczniów do jasnego i logicznego myślenia i przez to doskonali styl,

2. przez ścisłość przedmiotu zmusza uczniów do szukania odpowiednich wyrażeń, przez co przyczynia się do wyrobienia myślowego, do umiejętnego i ściślejszego wysławiania się,

3. przez omawianie każdego zagadnienia i objaśnianie przez ucznia każdego kroku i każdej czynności przy rozwiązywaniu zadań wyrabia się w nim łatwość wypowiadania się,

4. przez tępienie mechanicznego przyswajania sobie wiadomości i bezmyślnego pamięciowego wyuczania się tychże budzi w uczniu to przekonanie, że do opanowania języka niezbędna jest praca oparta na myśleniu,

5. skutecznie leczy i zwalcza najgorszą chorobę stylu: frazesostwo,

6. matematyk pamiętając o tym, że prawa językowe obowiązują go tak samo, jak prawa matematyczne i sam dbając o czystość i popraprawność języka, tępi wszelkie niezgodne z duchem języka polskiego konstrukcje składniowe i błędne użycie wyrazów i w ten sposób podnosi poziom językowy uczniów,

7. przez przeprowadzanie analizy językowej nowo użytych wyrazów przyczynia się do czystości języka ojczystego i walczy z używaniem zbędnych wyrazów obcych,

8. przez budzenie i pogłębianie smaku estetycznego przyczynia się poważnie do urabiania poczucia stylu.

W drugiej części swego odczytu referent omówił zagadnienie pochodzenia terminów matematycznych, których większość jest pochodzenia greckiego.

W dalszym ciągu konferencji Ob. Prof. Zofia Krygowska wygłosiła referat p. t.: „O matematycznych notatkach uczniowskich“, nad którym wywiązała się dłuższa dyskusja. Ustalono pozostawić wolną rękę uczącym w sposobach zapisywania tematów zagadnień, jak również w używaniu symboli skracających zapis.

Ustalono zwalczać posługiwanie się przez uczniów zapiskami „na brudno“ w szkole.

Ustalono przestrzegać, aby wszelkie rachunki uboczne, mające miejsce przy rozwiązywaniu zadań tak domowych jak i szkolnych, były przez uczniów wykonywane w zeszycie, w którym zadanie jest rozwiązywane.

W końcu Kierownik Ogniska zapoznał zebranych z projektem programu matematyki dla I-szej klasy przyszłego czteroletniego liceum ogólno-kształcącego.

Dr. Jan Leśniak

Sprawozdanie z konferencji rejonowej nauczycieli rysunków odbytej dnia 14. V. 1947 roku w Krakowie.

W referacie p. t.: „Obserwacja w nauce rysunku“, prelegentka ob. M. Załęska wskazując na doniosłość obserwacji, jako procesu myślowego i wyrabiającego te właściwości, które są niejako podstawowymi w rozwoju każdego dziecka —— omawia obserwację samodzielną i metodę obserwacji „pod kierunkiem“. Przechodząc kolejno etapy obserwacji wyodrębniamy:

1) Aktywne zainteresowanie, 2) objaśnienie wstępne nauczyciela, 3) wyrażanie zaobserwowanych zjawisk rysunkiem i 4) podświadoma praca mózgu tj. asocjocja i asymilacja.

W dyskusji omawiano tematy rysunkowe, które mogą zainteresować młodzież; tutaj intuicja nauczyciela może decydować o wyborze tematu. Obserwacja „pod kierunkiem“ ma oczywiście pierwszeństwo przed obserwacją samodzielną; kierując obserwacją opieramy ją na zasadniczych formach w płaskim, ewentualnie przestrzennym ujęciu. Przy obserwacji staramy się wyodrębnić trzy zasadnicze stopnie tj. I. spostrzeganie, II. wyobrażenia i III. wiedzę — jako stopień ostatni. Zwłaszcza w nauce perspektywy młodzież zdobywa wiadomości po uprzednim zaobserwowaniu i wyobrażeniu. Nauczyciel nie może narzucać uprzednio gotowych formułek perspektywicznych. Zasadniczo stosować należy zasadę: nie wiele, ale dokładnie.

Referat drugi poświęcony był meodyce nauczania liternictwa. Prelegentka ob. S. Pałkówna w dłuższym referacie przedstawiła historię liternictwa od najdawniejszych czasów. Przechodząc do pisma rzymskiego — jako obecnie — najpiękniejszego pisma w formie i proporcjach — omówiła szczegółowo budowę i rysunek poszczególnych liter. Z kolei na przykładach i tablicach prelegentka przedstawiła różne rodzaje pisma stosowanego dziś w grafice użytkowej i reklamie. W dyskusji omówiono te momenty, które są podstawowymi w nauce liternictwa a więc: czytelność, posługiwanie się odpowiednimi narzędziami pisarskimi (pióra i redis, — ato —) wreszcie indywidualizowanie pisma, co jest zależne od zdolności graficznych młodzieży. Estetyka pisma winna być przestrzegana w szkole w związku z wykonywaniem napisów, ogłoszeń i wywieszek na potrzeby szkoły — a przede wszystkim przy podpisywaniu rysunków.

Przy końcu konferencji omówiono sprawy związane z wypożyczaniem książek z „Ogniska“, jak również nowsze wydawnictwa z zakresu nauki rysunków — między innymi: „Ostwalda — Teoria barw“, które to wydawnictwo należy opracować w formie referatu.

Na tym konferencję zakończono.

Komunikat

Spółdzielnia Wydawnicza „Książka" oddział w Krakowie ul. św. Jana 11 oferuje następujące lektury szkolne z rabatem 15% od poniżej wymienionych cen.

	Zł
Górska — Druga brama	160
— Nad czarną wodą	100
Kochanowski — Odprawa posłów greckich	40
— Wybór poezji	100
Kasprowicz — Wybór poezji	200
— Księga ubogich	180
Korczak — Na koloniach letnich	240
Konopnicka — Dym — Martwa natura	20
— Głupi Franek	30
Mickiewicz — Dziady I/IV!	150
— Ballady i Romanse	100
— Grażyna	50
— Konrad Wallenrod	60
— Pan Tadeusz	120
Orzeszkowa — Cham	300
Prus — Faraon	550
— Lalka	600
— Grzechy dzieciństwa	40
— Pałac i Rudera	60
Rej — Wybór pism	100
Reymont — Chłopi (I do IV t.)	600
Sienkiewicz — Za chlebem	60
— Janko Muzykant	20
Słowacki — Beniowski	110
— Kordian	55
— Lilla Weneda	110
Wasilewska — Ojczyzna	220
Żurakowska — Juto niedziela	70
— Pójdziemy w świat	80
— Roman i 19-tu	110

Wysyłka za pobraniem pocztowym.

Nakładem Wydawnictwa: DZIENNIK URZĘDOWY KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ul. DIETLA 90, p. III, pok. Nr. 4, telefon 599-17.

Prenumerata kwartalna 180 zł. Cena niniejszego numeru wynosi 65 zł. Konto P. K. O. Nr. IV-840.

Zakłady graficzne „Litodruk" w Krakowie M — 19824